

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXIV

Liepa - July 20, 1989

Nr. 27

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BUSHAS LENKIJOS

Kaip padėti nepakenkus?

Vytautas Meškauskas

Tradiciniu 'Lai gyvuoja Lenkija' šūkiu baigė savo kalbą prezidentas G. Bush bendrame Lenkijos parlamento — seimo ir senato — posėdyje. Vaikystėje, prisimenu, tas šūkis mums neskambėjo džiuginančiai. Jis susijęs su lenkų bandymais prisijungti Lietuvą. Nelaimei praktiškas jis atrodė lenkų kavalerijai puolant vokiečių tankus. Ir kitus anks tyvesnius bandymus pasipriešinti galingesniems priešams. Bet nepaisant viso kartaus patyrimo, jau vien faktas, kad jis iškilmingai kartojamas duoda jam prasmės.

Tiesa, JAV prezidentas Varšuvoje nebuvo sutiktas taip entuziastingai, kaip būtų prieš keliasdešimt metų iš Lenkijos dėl JAV spaudimo pasitraukus sovietams. Lenkijos išdavimą antram pasauliniam karui baigiantis lenkai turbūt niekuomet neužmirš. Antra vertus nuo to laiko jau suaugo dvi naujos kartos ir pasikeitė visas pasaulis. Dvi karą formaliai pralaimėjusios tautos — vokiečiai ir japonai — yra turtingiausios. Sovietai ir amerikiečiai, jei kada kariautų tai tik per šiaurės Ašigali per kurį veda trumpiausias kelias ir kurio šalčio nebijo raketos. Faktinai net reikia stebėtis kaip lėtai prie naujų sąlygų prisitaiko vadinama tarptautinė politika.

Lenkija ir toliau Sovietijai yra svarbi, bet ne tiek, kad dėl jos išlaikymo savo orbitoje paaukoti visą kitą. Dar daugiau, jei lenkų palankumą galima nusipirkti nesipriešinant jų politinės sistemos pasikeitimui, tai juk visai nedidelė kaina turint galvoje, kad ir pačios Sovietijos sistema yra netekusi ir nuoširdžiai norima ją pakeisti.

Prieš keturis mėnesius Gorbačiovas, priėmęs Vengrijos komunistų vadą, jam pareiškė, jog laikas kad vėl sovietai pasiųstų savo tankus kaip 1958 m. į Budapeštą jau praėjo. Jis tačiau išpėjo, dairantis ūkinės pagalbos iš užsienio ir ieškant ryšių su kapitalistiniais kraštais nesmogti jiems — sovietams — į veidą. Darykite, ką turite daryti, bet

be kontrarevoliucinių kalbų, kurios reikalauja mūsų reakcijos.

Panašiai turbūt buvo jau seniau pasakyta lenkams. 'Apvaliojo stalo' konferencijoje Varšuvoje buvo sutarta vėl įteisinti SOLIDARUMĄ už lojalų bendravimą pažadą. Kaip jis atrodys praktiškai, šiuo tarpu dar niekam neaišku, bet pirmenybė aiškiai skiriama ūkinės būklės sutvarkymui. Tam reikalinga užsienio pagalba. Bet ir užsienyje pinigai nesimėto. Daug daugiau yra laisvų žlotų ir rublių negu dolerių ar markių. Jau dabar Lenkija yra išsiskolinusi Vakarams 39 milijonais dolerių. Visų pirma reikėtų sutvarkyti tos skolos grąžinimo klausimą prieš gaunant paskolas. Ir gerai pagalvoti, kad naujų paskolų neišiktų toks pat likimas. Paprasčiausias į tai kelias būtų greitesnis Lenkijos ūkio supprivatinimas. Tai, žinoma, pradžioje pakeltų kainas ir iš viso būtų panašus į chaosą. Savaimė aišku, kad tas laikotarpis valdantiems bus labai nemalonus ir net pavojingas. Juo labiau, kad vis dar lieka partijos organizacija, kurios įvestas visuotinas neturtas buvo bent tuo geras, kad buvo kaip tik visuotinas. Vargšams bus sunku žiūrėti į tuos, kurie greičiau prakus. Čia jau reikalingas didelis tikėjimas ateitimi.

Solidarumo svarbiausias ekonomistas Witold Trzeciakowski svajoja savo tėvą (Nukelta i 4 psl.)

Sąjūdžiui atviri Clevelando miesto vartai... Clevelando miesto meras George Voinovich liepos 11 d. priėmęs Sąjūdžio pirmininką prof. Vytautą Landsbergį, įteikė jam Clevelando miesto auksinį raktą. Nuotraukoje iš kairės: Tėvynės Garsų radijo programos redaktorius Juozas Stempužis, rekordavęs susitikimą, meras George Voinovich, prof. Vytautas Landsbergis, Gražina Landsbergienė ir Gražina Kudukienė.

Prof. Vytautas Landsbergis pas Clevelando merą George Voinovich

Sąjūdis gavo Clevelando miesto auksinį raktą...

Juozas Stempužis

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis su žmona liepos 11 d. aplankė Clevelando lietuvius. Jų pakvietimu į Clevelandą ir viešnagė rūpinosi Gražina Raimundas Kudukiai.

Hopkins tarptautiniame aerodrome juos pasitiko Lietuvių Bendruomenės, skautų, Tautinės sąjungos, Ramovės atstovai, spaudos ir radijo darbuotojai, vos prieš tris mėnesius į Clevelandą atvykę laisvės kovotojai, buvę sovietinių lagerių kaliniai, Judita ir Povilas Pečulaičiai. Jautrų, prasmingą momentą išgy-

venome, kai sidabragalvė v. s. Apolonija Šenbergienė, lyg perduodama laisvės estafetės vėliavėlę, įteikė svečiams didžiulę skaisčiai raudonų rožių puokštę.

Tą pačią dieną Clevelando miesto meras George Voinovich garbingąjį svečią priėmė miesto rotušėje ir įteikė Sąjūdžio pirmininkui miesto auksinį raktą. Kai meras sveikinimo žodyje palinkėjo svečiui geriausios sėkmės, siekiant Lietuvai ekonominio savarankiškumo, prof. Vytautas Landsbergis tuoju pat anglų kalba pridūrė — "and Independence".

Reikšmingiausias Sąjūdžio pirmininko susitikimas įvyko dienraščio "Plain Dealer" redakcijoje. Su juo kalbėjosi editorialų departamento redaktoriai. Svečiui vertėja buvo Gražina Kudukienė.

Liepos 16 d. Plain Dealer savo sekmadienio laidoje, kurią skaito virš pusės milijono žmonių, paskelbė sraipsnį su antrašte "Baltic States seeking legal redress first".

Editorialų redaktorė Elizabeth Sullivan, padariusi įžvalgią istorinę ir politinę Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių analizę, toliau pateikia savo pokalbio su Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio pirmininku prof. Vytautu Landsbergiu santrauką. Komunistų partijos kontroliuojama Lietuvos aukščiausia taryba deklaravo valstybinį suverenumą, ši rudenį ar kitų metų pavasarį įvyksiantieji deputatų rinkimai į Aukščiausią tarybą bus vykdomi demokratinio būdu dalyvaujant ir opozicinių organizacijų kandidatams.

Lietuvos naujoji konstitucija tepripažįsta tik krašto įstatymus, paskelbtą privati žemės nuosavybė ir

(Nukelta i 11 psl.)

Pasitinkant Landsbergius Clevelando aerodrome. Iš kairės: P. Joga su žmona, LB apyl. pirm. V. Brizgys, A. Kudukytė, Sąjūdžio pirm. prof. Vytautas Landsbergis su žmona Gražina, K. Mataitė, G. Kudukienė, V. Čyvas, A. Šenbergienė ir R. Kudukis. V. Bacevičiaus nuotr..

SAVAITINĖ POLITIJOS Apžvalga

Bushas, per minkštas Lenkijoje? - Jo viešnagė Vengrijoje. - Skirtumai tarp Varšuvos ir Budapesto.

Prezidento Busho viešnagė Lenkijoje nepadarė didelio įspūdžio jo paties krašto medijai. Žurnalistai stebėjosi palyginti šalta lenkų reakcija atvykus jam į Varšuvą. Tiesa, jis šilčiau buvo priimtas Solidarumo gimtinėje Dancige, kur jis ir kalbėjo daug drąsiau, užtikrindamas lenkus, kad jie ne vieni, kad Amerika su jais.

Žinoma, veikė faktas, kad jis neatvežė tiek 'dovanų' paskolų pavydale, kiek iš tikro reikėtų Lenkijos ūkiui atkurti. Prisidėjo ir pačios viešnagės organizacija. Žurnalistams atrodo, kad šioje srityje Baltuose Rūmuose niekas nepralenkė Reagano.

Ar tikrai Bushas suprato kokį istorinį momentą dabar pergyvename, abejoja N. Y. TIMES ilgametis korespondentas Sovietijoje ir Lenkijoje A. M. Rosenthal. Lenkija, kuri pirmoji buvo Hitlerio užpulta, primena jis, po nacių okupacijos kentėjo dar keturiasdešimt metų po sovietų jungu. Sovietijos vergijoje, įskaitant ir pačią rusų tautą, kenčia daug tautų, lenkai tačiau beveik kas dešimtmetį sukilavo ir būdavo permušami žemėn. Dabar Lenkija susilaukė anksčiau neįsivaizduojamos laisvės.

Beveik niekas, išskyrus saujalės disidentų, nesuvokė, kad Sovietų Sąjunga yra taip ūkiškai supuvusi, jos intelektualiniai resursai taip išsemti, nesutariai tarp tautybių taip išryškėję, kad ji liko tik dar kariška galybė. Sovietų vadai atsikūrė ant chaoso kranto, prieš save matydami tik grabo duobę.

Jie išsirinko savo vadu M. Gorbačiova, kuris suprato padėti. Jis žino kad be ūkinio, politinio ir intelektualinio pasikeitimo Sovietija niekad negalės atsigausti. Jis žino, kad Sovietija negali atgauti pasaulio pagarbos ir jai reikalingos užsienio pagalbos, jei neduos didelės dozės laisvės okupantai Rytų Europai. Jis suprato, kad vergijos išlaikymas Sovietijai per daug kainuoja.

Už tai jis vertas dalies kredito, kurį visi jam duoda. Jis tačiau nėra Lenkijos ir Vengrijos išvaduotojas, bet tik žmogus, supratęs, kad kalėjimas, kurios administracijos dalim jis ir pats yra, jau griuva.

Tikrieji išvaduotojai yra tų valstybių tautos ir sovietų disidentai, kurie atsisakė bučiuoti savo celių

geležines užtvarys.

Visa tai reiškia, kad reikia Gorbačioviui pripažinti padėties supratimą, kartu neužmirštant ir priežasčių kurios privedė prie dabartinės padėties.

Kartu labai gaila ir net nepatogu, kad Bushas jaučiasi priverstas labai atsargiai pasirinkti savo žodžius, beveik neužsiminti apie praeitį ir mandagiai apeiti Gorbačiovo atmetimą jo, Busho, sugestijos, kad sovietai atitrauktų savo kariuomenę iš Lenkijos.

Aiškinama, kad Bushas vengia duoti progos sovietams panaudoti kumštį. Nejaugi mes manome, kad tautos tiek laiko iškentėjusios sovietų vergiją užmiršo ko jos dar vertos ir nesupranta Amerikos negalios joms padėti? Nejaugi bijoma, kad jis puls deginti sovietų ambasadas, jei prezidentas laisvai primins jų buvusią vergiją ir jų ateities viltis?

Bushas neturėtų bijoti 'uždegti' rytų europiečius. Gorbačiovas žino, kad tai jau padarė komunizmas. Jis pats yra Rytų europietis ir moka skaityti istoriją.

★

Dvi dienas paviešėjęs Lenkijoje, prezidentas Bushas trečiadienį atskrido į Budapeštą, kur laisviau jautėsi. Lyjant, kas laikoma geru ženklu, nes su lietu prasiidėjo ir 1848 m. sukilimas prieš Austriją, atnešęs vengrams nepriklausomybę, nors dar Austrijos-Vengrijos imperijos ribose, — prezidentas suplėšė savo kalbos tekstą ir pradėjo kalbėti 'iš širdies', kas buvo minios entuziastiškai sutikta.

★

Mat Vengrijos padėtis yra panaši, bet kartu ir skirtinga nuo Lenkijos. Panaši tuo, kad ši pavasarį abiejų kraštų vyriausybės pradėjo ieškoti kalbos su opozicija. Lenkijoje buvo įteisintas Solidarumas ir birželio 4 d. jis laimėjo, kiek jam buvo leista, seimo ir serato rinkimuose. Jei būtų tikri rinkimai komunistai liktų be atstovų. Prezidentas Bushas kalbėjo bendrame seimo ir serato posėdyje, bet naujas prezidentas dar nėra išrinktas ir kokia tvarka bus toliau — neaišku.

Vengrijoje gegužės 9 d. buvęs diktatorius Janos Kažar, kuris jau 1988 metais pašalintas iš partijos vado posto, buvo pašalintas ir iš kompartijos CK. Bir-

želio 13 d. nauji kompartijos vadai pradėjo pasitarimus su 9 opozicijos grupėmis dėl laisvų rinkimų dar ši rudenį. Birželio 13 d. buvo iškilmingai palaidotas 1956 m. pakartas min. pirm. komunistas Imre Nagy. Birželio 16 d. buvo išrinkti kompartijos kolektyvinė vadovybė, pravarđžiojama 'keturių banda', kaip kad buvo vadinama Kinijos kompartijos vadovybė, kuri laiką valdžiusi kraštą. Tame ketvirtame partijos pirmininkas Reszo Nyers, yra lyg pirmasis tarp lygiųjų. Karoly Grosz pasilieka partijos gen. sekretorium, bet su smarkiai mažesnėmis teisėmis. Didelių reformų šalininkas Imre Poszgay neturi savo atskiros portfelio, bet numatytas pirmuoju naujos santvarkos po rinkimų prezidentu. Pagaliau Miklos Nemeth yra ministras pirmininkas ir ketvirtas valdančio ketvirtuko narys.

Poszgay nori reformų galimai greičiau. Jis nori kompartiją paversti socialistų partija pagal prancūzų ir ispanų pavyzdį. Nyers nori partiją pertvarkyti britų Darbo partijos pavyzdžiu. Jis yra pats kilęs iš socialdemokratų. Jis vadovavo Vengrijos ūkio pasukimui į kapitalistinį jau nuo 1974. Tuo keliu jau toli nueita. Ūkis progresuoja, infliacija palyginti pakenčiama: 1987 m. buvo 8.6%, 1988 — 16%. Vengrija turi netoli 11 mil. gyventojų, skolų užsieniui 18 bilijonų dolerių.

Tuo tarpu Lenkija turi 37,6 milijonus gyventojų. Jos infliacija per metais siekė net 58%. Ūkinė pažanga beveik visai sustojo. Ji turi 39 bilijonus dolerių skolų užsieniui.

Kai Lenkijoje Solidarumo vadas Wałesa Bushui skundėsi turįs prieš akis Kinijos įvykius, Vengrijoje tos gresmės neįsivaizduojamos. Sovietai atitraukia savo kariuomenę. Spygliuotų vielų užtvarys pašalintas nuo sienos su Austrija. Du spyglius iš tos tvoros vengrų komunistai iškilmingai atminimui įteikė Bushui.

Likimo ironija norėjo, kad Bushas kalbėtų Budapešto Karl Marx universiteto didžiojoje salėje, girdamas laisvojo ūkio privalumus. Kaip ir Lenkijoje jis negalėjo prižadėti aukso kalnų, bet tik kuklią 25 milijonų dolerių paramą laisvo ūkio plėtimuisi. Kaip Lenkijoje jis pažadėjo pakalbėti už vengrus, kaip ir

■ Iš kitos pusės

Paskutiniu metu iš Lietuvos istorijos išnyko nemažai tyčia ten paliktų 'baltų dėmių'. bet kartu kuriamos naujos. Tiesa, ne tokios jau didelės, gal net ir ne dėmės, bet tik baltos parašės vardo vertos. Štai birželio 16 d. Vilniaus laikraščiai paskelbė pirmuose puslapiuose ir net riebiu šriftu:

"Kaunas, birželio 14 d. (Elta)

"Žinomą pasaulinio meno kolekcionierių, ketvirtojo dešimtmečio Lietuvos Respublikos politinį veikėją Mykolą Žilinską, neseniai iš Vakarų Berlyno atvažiavusį gydytis į Petro Jašinsko kliniką, šiandien aplankė Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas."

Toks aukštas ponas vienas ligonių nelanko. Jį buvo apsipitę mažesni pareigūnai, kaip LTSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojas ir net Kauno miesto pirmasis sekretorius, ir, žinoma, LKP CK ideologijos skyriaus vedėjas Justas Paleckis. Tą pačią dieną TIESA paskelbė ir interviu su Žilinsku. Deja, iš jo ne tik nesužinai kokių būdų Žilinskas tapo 'pasaulinio meno' kolekcionierium, bet ir negali suvokti, kodėl jis gana iškilmingai vadinamas ketvirtojo dešimtmečio Lietuvos respublikos politiniu veikėju. Korespondentui jis tarp kitko pasakė, kad savo karjeros pradžioje redagavęs policijos departamento biuletinį. Kad atrodytų iškilmingiau, jis aiškino, kad ne redagavęs, bet jį 'leidęs', pridurdamas:

"Iš tų kitų bendradarbių prisimenu Skučą, Čapliką."

Tie žmonės juk buvo ministrai, jo viršininkai! O Skučas iš viso į vidaus reikalų ministeriją atėjo jį paskyrus ministru tik to dešimtmečio gale — 1939 m. kovo mėn., kai Žilinskas jau dirbo ministrų kabineto kanceliarijoje, kurios viršininkas, min. kabineto gen. sekretorius, doras ir kuklus P. Mašalaitis, nekreipė dėmesio į savo pavaldinio aroganciją.

Min. pirmininkas Mironas Žilinskas prašęs išsiaiškinti su sovietų pasiuntiniu Pozniakovu sovietų pažiūrą į Hitlerio ultimatumą Klaipėdos reikalą. Žilinskas užklauses ir —

"... kitą dieną Pozniakovas atvažiavo į mano dvarą Abromiškėse ir bevaikščiojant po parką pasakė: 'Dabar Klaipėdą atiduokit. Ateis laikas — ją gražinsime, dar ir Karaliaučių pridėsime!'"

Gerus santykius turėjęs ir su vokiečių pasiuntiniu Zechlinu:

"Pamenu. Karininkų ramovėje jis man kalbėjo: Eikit Vilniaus atsilipti, eikit greičiau..."

Būtų įdomu sužinti kaip policijos d-to biuletenio ir vėliau 'Vyriausybės žinių' redaktoriaus įsigijo tą Abromiškų dvarą? Dar įdomiau būtų bent truputį patirti apie kelią į pasaulinius kolekcionierius. Žilinskas jį išaiškino labai paprastai:

"... paveikslus rimtai rinkti pradėjau jau Vokietijoje. Pradėjau rinkti, kai visko netekau. Tada ėmiau vaikščioti po parodas, nusipirkau vieną, kitą patikusį darbą. Kai neturėjau kitų pareigų, tai man pasidarė svarbiausias darbas."

Kaip tikrai Žilinskas priėjo prie tų, sakoma, gana vertingų kūrinių, taip ir liko neaišku. Ir turbūt niekad nesužinosime. Svarbu, kad jų net 1,600 dovanoti Lietuvai. Kad paraštė apie jų suklektavimą liks balta, ne tokia jau didelė bėda.

(vm)

lenkus ką tik įvykusioje 7 ūkiškai stipriausių valstybių konferencijoje Paryžiuje, kuri sutapo su Prancūzijos revoliucijos 200 metų sukaktim. Patys prancūzai čia įžiūrėjo nemažos ironijos. Prancūzai sukilo prieš vargą ir pašalino seną režimą, o po 200 metų tą įvykį iškilmingai mini 7 turtingiausios valstybės, kai beveik likęs pasaulis turi didelių bėdų. Tai supratęs Prancūzijos prezidentas Mitterand tos konferencijos dėmesį norėjo nukreipti į didesnės pagalbos suteikimą vad. Trečiajam pasau-

liui. Bushas pasisakė už lenkus ir vengrus.

Nors JAV ištekliai šiuo metu yra labai riboti — Bushas šventai pažadėjo nedidinti mokesčių — lenkai ir vengrai Amerikoje turi daug kitų užtarėjų savo tautiečių — lenkų net per 8 milijonus, kurie galėtų padėti. K-1 kas tačiau Lenkijoje didžiausia svajonė vis dar yra viza į JAV. Tą dieną kai Bushas buvo Varšuvoje, eilėje prie JAV konsulato paduoti prašymą vizai gauti stovėjo 10,733 asmenys. Vizų kasdien išduodama apie 250.

JOURNEYMAN MOLDMAKER

The Phoenix Glass Plant of the Anchor Hocking Industrial Glass Company, located in Western Pennsylvania, is seeking a Journeyman Moldmaker to begin work immediately due to an expansion of the plant's manufacturing processes. Experience with press machine molds is preferred but not required. Our hourly rate is \$13.39 plus a comprehensive medical and dental plan, life and disability insurance, pension plan and 401K savings plan. Interested candidates should send a resume to:

Manager Human Resources
ANCHOR HOCKING INDUSTRIAL GLASS COMPANY
400 Ninth Street
Monaca, PA 15061
An Equal Opportunity Employer

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-63446116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuvos komunistai nutraukia ryšius su Maskva

Taip pavadintą Maskvos k o r e s p o n d e n t o Jonathan Steele reportažą birželio 27 d. išsispausdino britų dienraštis "The Guardian".

O jame rašoma, kad Lietuvos komunistų partija nutarė nutraukti ryšius su sovietine komunistų partija ir būti nepriklausoma. Toksai neturįs pavyzdžio nusistatymas, kurį paskelbė partijos pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas, kol kas yra ypač dramatiškas iššūkis centrinei Maskvos valdžiai bet kurioje Pabaltijo respublikoje.

"Lietuva be suvereniteto yra be ateities", sakė Alg. Brazauskas lietuvių komunistų partijos centro komiteto visumos susirinkime. "Valstybėje, sudarytoje iš suverinių respublikų, kiekvienos partijos siekimas būti nepriklausoma yra natūralus dalykas".

Brazauskas pasakė, kad į metų pabaigą bus šaukiamas kongresas tam partijos nusistatymui formaliai sutvarkyti.

Toksai posūkis panaikins Stalino primestą ir ligi šiol išsilaikiusį Maskvos monopolį respublikų partijoms. Iš vardo keturiolika respublikų turi komunistų partijas, bet jos privalo paklusti rusų dominuojamo sovietų komunistų partijos centro komiteto nutarimams. Vien tik rusų federacija neturi savo komunistų partijos.

"Praktiškai mes neturime programos, statutų, net autonomijos", sakė The Guardian korespondentui Algimantas Čekuolis, kuris esąs vadovaujantis partijos narys ir Aukščiausios tarybos kongreso deputatas. "Mes esame tik kaip sritinis skyrius, kuris gauna įsakymus iš centro, iš ten būna tikrinamas, ir jo vadovybės pasikeitimai ir pasiskyrimas tvirtina centras".

Etniniai ir socialiniai neramumai Kaukaze ir centrinėje Azijoje jau ir taip sudaro Maskvai sunkumų valdyti Sovietų Sąjungą, o tuo pačiu didėja pavojus Gorba-

čioviui, kurį spaudžia konservatyvieji. Tačiau, sako, ramus ir palaipsnis Pabaltijo respublikų siekimas atsikratyti Maskvos konstitucinės ir politinės galios yra grėsmingesnis, nes atrodo, kad sunku jį sustabdyti.

Brazauskas prisipažinęs, kad partijos nusistatymas siekti nepriklausomybės sukelia sovietinės partijos nuogastavimus. "Tai neįvyks per vieną kitą dieną, sakė jis, bet tai yra mūsų siekimas, ir tai, mano nuomone, derinasi su visos Sovietų Sąjungos komunistų partijos persitvarkymu".

Prezidentui Gorbačioviui gal atrodys, kad sunku dėl to ginčytis.

Lietuvių vadovas išaiškino, jog siekimas partijos nepriklausomybės yra noras, kad partija nebūtų apinama. Lietuva jau turi stiprų populiarųjį frontą, kuris nesenuose rinkimuose iš tikro nušlavė viską. Taip pat daromi pirmieji žingsniai atgaivinti prieškarines partijas, tokias kaip socialdemokratų, krikščionys demokratų ir nepriklausomos partijos.

Kelios socialinės grupuotės, tarp jų jaunųjų komunistų sąjunga, jau pasitraukusios iš po sąjunginio jas gaubusio skėčio.

Brazauskas sakė: "Pastaruosius ketvirtą mėnesių Lietuvos visuomenė jau gyvena politinio pliuralizmo sąlygomis. Kai kuriems draugams tai atrodo neįprasta, ir jie tai ignoruoja". Kiti pasitraukia iš partijos, nes jaučia, kad ji nebeturi sąlyčio su žmonėmis, ir prašymų įstoti skaičius sumažėjęs.

Siekdamas suverenumo, lietuvių vadas pabrėžia, kad Lietuva, jo manymu, turi pasilikti Sovietų Sąjungoje, jeigu ji pereitų į federacinę santvarką. Kiekviena respublika turėtų pasirašyti sutartį, nurodančią kiekvienos pusės teises ir atsakomybę.

Visiška nepriklausomybė

Slaptųjų protokolų istorija Nuembergo teisme

(2)

Paruošė B. Klovas

Dr. Horn: Kokios buvo Ribbentropo pažūros ir intencijos, kas lietė Rusiją?

Margaret Blank (buvusio Užsienių reikalų ministerio Ribbentropo sekretorė): Jo intencijas kas liečia Rusiją, rodo 1939 m. rugpiūčio nepuolimo paktas ir prekybos susitarimas 1939 m. rugsėjo mėn.

Dr. Horn: Ar jūs žinote, kad papildomai prie nepuolimo pakto ir prekybos susitarimo, kitas susitarimas buvo sutartas Maskvoje?

Margaret Blank: Taip, ten buvo papildomas slaptas susitarimas.

Gen. Rudenko: Jūsų Malonybės! Man atrodo, kad liudininkė, kuri buvo pašaukta dalyvauti esamam Tribunolo posėdy, savo padėties pobūdžiu kaip sekretorė buvusio Užsienių reikalų ministerio Ribbentropo, gali liudyti tiksliai apie atsakovo asmenybę, apie jo gyvenimo būdą, apie jo charakterio uždaramą ar atvirumą ir taip toliau. Bet liudininkė nėra visai kompetentinga reikšti nuomonę dalykuose, surištuose su susitarimais, užsienio politika, ir taip toliau. Ta prasme aš skaitau gynybos klausimus visai nepriimtini ir reikalauju, kad jie būtų atšaukti.

Prezidentas: Dr. Horn, tai yra tas pats dalykas keliamas ar ne, kaip dėl dr. Gaus afidevito? Aš turiu galvoj, jūs sakėte, kad jūs pristatysite dr. Gaus afidevitą, kuris liečia slaptą susitarimą tarp ... Jūs negalite girdėti manęs? Aš atsiprašau. Aš turėjau pasakyti, kad dr. Sedl yra pasiruošęs pateikti dr. Gaus afidevitą, liečiantį tą tariamą susitarimą. Ar tai yra teisinga, ar ne?

Dr. Horn: Aš prileidžiu, taip.

Prezidentas: Sovietų kaltintojas protestavo dėl to susitarimo minėjimo, pakol afidevi-

tas nėra priimtas, pakol jis nėra matomas. Gerai, dabar, ar yra susitarimas raštu?

Dr. Horn: Ne.

Prezidentas: Ar tariamas susitarimas tarp Sovietų vyriausybės ir Vokietijos yra raštu?

Dr. Horn: Taip, Tai buvo surašyta, bet aš neturiu susitarimo nuorašo, ir todėl aš prašyčiau Tribunolo, tuo atveju, jei sprendimas pareina nuo ambasadoriaus Gaus afidevito, leisti man pristatyti atitinkamu laiku afidevitą iš panelės Blank, kuri matė originalą. Jūsų Ponybe, ar sutiktumėte su tuo?

Prezidentas: Dr. Seidl, ar turite pačio susitarimo nuorašą?

Dr. Seidl: Ponas Prezidentė, yra tik du to nutarimo nuorašai. Vienas nuorašas buvo paliktas Maskvoje 23 rugpiūčio 1939. Kitas nuorašas pasiimtas von Ribbentropo į Berlyną. Pagal spaudos pranešimą visi Užsienio Įstaigos archyvai buvo konfiskuoti sovietų kariuomenės. Ar galiu aš, todėl, prašyti, kad Sovietų Vyriausybė ar Sovietų Atstovybė būtų paprašyta pateikti tribunolui susitarimo originalą?

Prezidentas: Aš klausiau jus klausimą, dr. Seidl. Aš neprašiau jūsų argumentų. Aš klausiu jus, ar jūs turite to susitarimo nuorašą prieinamą?

Dr. Seidl: Aš pats neturiu susitarimo nuorašo. Ambasadoriaus Gaus afidevitas tiksliai nustato slaptą susitarimo turinį. Jis gali duoti slaptą susitarimo turinį, kadangi jis jį parengė. Slaptas susitarimas, kaip ambasadoriaus Gaus paruoštas, buvo pasirašytas Užsienio komisaro Molotovo ir pono von Ribbentropo. Tai viskas, ką aš turiu pasakyti.

Gen. Rudenko: Ponas Prezidentas, aš noriu padaryti tokį pareiškimą. Atsižvelgiant į tai, kas buvo gynybos advokato Seidl minima apie susitarimą, tariamai sovietų kariuomenės paimto, sąryšy su Užsienio reikalų ministerijos archyvų grobiu – tai yra, susitarimas sutartas Maskvoje 1939 m. rugpiūčio mėn., – aš norėčiau atkreipti gynybos advokato dėmesį į laikraštį, kur tas susitarimas, Vokiečių Sovietų Nepuolimo Paktas 1939 m. rugpiūčio 23 d. buvo paskelbtas. Tai yra viešas faktas.

Kiek tai liečia kitus susitarimus, Sovietų Prokuratūra laiko dr. Seidl prašymą inkorporuoti į rekordus Freidrich Gaus afidevitą, turėtų būt atmetas, ir dėl šių priežasčių:

Gaus liudijimas apie paktą ir apie istoriją tuojau einančią prieš Sovietų-Vokiečių pakto sudarymą neličia reikalo (irrelevant). Tokių afidevitų pristatymas, kurie tačiau neįneša tikros šviesos į įvykių, gali būti įžiūrimas tiksliai kaip provokacijos veiksmas. Tai aiškiai paremta tuo faktu, kad Ribbentropas pats atsisakė to liudininko, net nors jo afidevitas aprašo Ribbentropo veiklą, net nors Hesso gynybos advokatas priėmė to liudininko liudijimus ir paprašė juos inkorporuoti į rekordus, nežiūrint to fakto, kad jie neturi jokio ryšio su Hessu. Tų samprotavimų stiprumu aš reikalauju Tribunolo atmesti gynybos advokato Seidl reikalavimą ir svarstyti klausimą, patiektą gynybos advokato Horn kaip neturintį jokio ryšio su dalyku, kurį mes svarstome.

Prezidentas: Taip, dr. Seidl? Jūs norite ką nors pasakyti?

Dr. Seidl: Pridėti ką nors? Vertimas, ką sakė Sovietų kaltintojas ką tiksliai pasiekė nepilnai. Aš negalėjau susidaryti nuomonės ar generolas Rudenko norėjo paneigti iš viso, kad toks susitarimas buvo sudarytas, ar jis norėjo tik tai pareikšti, kad to slaptos susitarimo turinys neturi ryšio.

Pirmu atveju aš pakartojau savo prašymą, kad Sovietų užsienio komisaras Molotovas būtų šaukiamas ir apklausinėjamas tame Tribunole; kitu atveju, aš prašau leisti čia ir dabar pateikti Tribunalui mano punktus, kas liečia to slaptos susitarimo ryšį su byla.

Prezidentas: Šiuo momentu mes svarstome protestą dėl to liudininko parodymo, tai mes nesivarginsime dėl to.

(Tribunolas daro pertrauką keletai minučių.)

Prezidentas: Tribunolas pageidauja pabrėžti gynybos advokatams, kad ten nebuvo minima ta tariamoji sutartis jo prašyme dėl įrodymų, patiektam liudininko, dabar esančio liudininko suole, bet kaip dalykas dabar yra iškeltas, Tribunolas nutaria, kad liudininkas gali būti klausiamas dėl to dalyko.

Dr. Horn: (į liudininką) Jūs kalbėjote apie slaptą susitarimą. Kaip jūs sužinojote apie to susitarimo sudarymą?

Prezidentas: Man pasakyta, kad ką aš sakiau, buvo neteisingai išversta į rusų kalbą. Kiekvienu atveju, aš nežinau ar tai buvo teisingai išversta į vokiečių kalbą; bet ką aš sakiau, buvo, kad liudininkas gali būti apklausinėjamas, ne kad liudininkas negali būti apklausinėjamas. Ar tai yra aišku jums?

Dr. Horn: Dėkui jums. Aš Supratau klausimą tiksliai. (Kreipdamasis į liudininką) Priimant jūsų ankstesnį pareiškimą (Nukelta į 4 psl.)

■ Laiškai Dirvai

KAM PRIEKAIŠTAUJA rb?

Birželio 22 DIRVOS numerje atspausdintas literatūroje gerai informuoto, tik logikoje slidinėjancio rb straipsnis "Kas ir kam turėtų būti rankas?"

Perskaičius straipsnį, negalima suprasti, kam priekaištauja rb: poetui Bernardui Brazdžioniui ar lietuvių tautai. Kai kurie išsireikšimai rodytų, kad kažkuo kaltas Brazdžionis, pav.: "ar nereikėtų (...) net ir spindinčios garbės ir laimės valandą kalbėti į tautą nors ir kiek žemiau nulenkus galvą?"

Cituodamas mano pranešimą iš Vilniaus DRAUGUI, sakinyje "(Brazdžionį) apsupo buvę Sibiro tremtiniai, išnešę ant rankų, siekė bučiuoti rankas", straipsnio autorius "sie-

kia bučiuoti rankas" pabraukia. Taigi jis į tuos žodžius atkreipė dėmesį. Bet ar "siekė bučiuoti rankas" yra tas pats, kaip jei kas sakytų "Brazdžionis kišo bučiuoti rankas"? Straipsnio autorius, atrodo, tas dvi prasmes laiko vienareikšmėmis. Jei taip, tai rb kalbėtų apie save, o ne apie Brazdžionį. Brazdžionis kitoks. Kartą, dar prieš kelionę Lietuvon, aš mačiau, kaip viena atvykusi buv. Sibiro tremtinė prie Los Angeles Šv. Kazimiero bažnyčios norėjo pabučiuoti Brazdžioniui ranką už jo poeziją, kuri Sibiro kalinius ir tremtinius palaikiusi, kai juos kankinę badas ir šaltis. Brazdžionis, pabučiavęs ją į veidą, pasakė maždaug taip: ne Jūs man, bet aš Jums turiu pabučiuoti ranką už Jūsų kančias ir auką Lietuvai.

Jeigu straipsnio autorius bandė įdurti Brazdžioniui, tai iš tikro įdūrė pats sau.

Gal rb papriekaištauja lietuvių tautai, kad nevertai pagerbusi atvykusį poetą? Bet ar ne svaresnė tuo klausimu būtų nuomonė Gajausko, Statkevičiaus, Skuodžio ir kitų Amerikon atvykusių Sibiro kankinių, o ne kažkokio rb? Manau, kad jie autentiškiau išreikštų tikruosius tautos nusistatymus ir jausmus. Iš jų lūpų kai ką apie poetą Brazdžionį esu girdėjęs, ir jų nuomonė gerokai skiriasi nuo rb.

Taip pat negaliu suprasti, kodėl, pagal rb, tauta neturėtų parodyti pagarbos ir emociškai prasiveržusios meilės poetui Brazdžioniui, jei kacetuose kentėjo Miškinis, Inčiūra, Sruoga, jei skurde gyveno Kudirka ir Vaičaitis ar nukankintas buvo Gilbonis. Juk kančia yra kančia, nežiūrint ar ją patiria ūkininkas, bernas ar intelektualas. Šios kelionės metu sužinojau, kad kankinimais, žudynėmis ir trėmimais 1945 m. raudonieji sunaikino visą mano gimtųjų Viekšnelių (netoli Luokės) apylinkę. Sunaikinti žmonės ir gyvenvietės. Apsilankęs ten, kiek akys užmato, neberadau nė vienos sodybos.

Taip atsitiko daugelyje vietų. Todėl aš esu priešingos nuomonės negu rb: padarytos tautai skriaudos ir jos patirtos kančios kaip tik suartino ją su poetu, kuriam per pusę šimtmečio tautos Golgotos kelias buvo jo kūrybos versmės. Buvo daugiau rašytojų, poetų ir prozaikų, kurie širdyse taip pat nešiojo ir kūryboje reiškė tautos kančias, bet kodėl Brazdžioniui tauta skiria didįjį dėmesį, įtikinančiai kalba poetas Henrikas Nagys "Nepriklausomoje Lietuvoje" paskelbtame straipsnyje "Poeto triumfas tėvynė-

je po AUKŠTAISIAIS SKLIAUTAIS".

Galima prileisti, kad rb manė, jog jo cituotas mano pranešimas "Draugui" apie poetą Bernardo Brazdžionio sukimą Vilniuje buvo egzaltuotas, netikras. Aš noriu pasakyti, kad greičiau buvo nepilnas, nes žodžiais negalima išreikšti tai, kas tuo metu vyko Lietuvoje.

Be reikalo rb, kad ir netiesioginiai, pataria Brazdžioniui "net ir spindinčios garbės ir laimės valandą kalbėti į tautą nors ir kiek žemiau nulenkus galvą". Kodėl? Ar už tai, kad, Henriko Nagio žodžiais, Brazdžionis "širdimi kalbėjo Lietuvai ir širdimi Lietuva jam atsakė"?

Iš antros pusės, triumfas tomis dienomis Lietuvoje buvo daugiau negu meilės ir pagarbos savo tautos Dainiui pareiškimas. Lietuvių tauta šventė ir savo pergalės šventę. Ji laimėjo prieš komunistų "pasaulėžiūrinę politiką", kuri iki tol už Brazdžionio poezijos skaitymą lietuvių Lietuvoje siuntė į Sibirą. Dabar ji, neprašydama jokių leidimų ir nesiteisindama, galėjo sutikti draudžiamos ir persekiojamos kūrybos autorių.

Duodamas lietuvių tautai ir poetui Bernardui Brazdžioniui kuklumo patirimus, gal ir pats moralų sakytojas galėtų būti bent kiek kuklesnis.

Juozas Kojelis
Santa Monica, Ca

"LAIKRAŠTIS ... NE ... TARNAS"

Pokalby su Vytautu Meškauskas (Dirva, #18, 1989.V.4) randame tokį jo pareiškimą:

"Laikraštis juk yra savastovi institucija, o ne kokios ideologijos ar partijos tarnas".

Džiaugiuosi, kad Dirva nėra tokia "institucija": priešingai, jei tokia būtų – tada turėtų iš savo antraštės išmesti žodžius "tautinės minties lietuvių laikraštis", kuris, kaip žinoma, leidžiamas VILTIES Draugijos.

Išrodo, kad Dirva dar ir dabar tebėra tautinės ideologijos "tarnas".

Teodoras Blinstrubas

P.S. Kuris lietuviškas laikraštis ar žurnalas jau nėra "kokios ideologijos ar partijos tarnas"? T.B.

NE TIK DŽIAUGTIS, BET IR REMTI

Man atrodo, kad priedas: "tautinės minties lietuvių laikraštis" rodo jo norą ir net paskirtį patarnauti didesniai tautiečių skaičiui. Siaurus partijos ir ideologijos interesus, jei tokių turi, slepia ir DRAUGAS, save pristatydamas "Laisvojo Pasaulio Lietuvių Dienraščiu", jau nekalbant apie per jėgą retkarčiais leidžiamus pasaulėžiūrinius žurnalus. Trūko geresnės,

BUCHAS LENKIOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

vynės ūkį sutvarkyti taip. Iš užsienio gautos paskolos buvo suvartotos naujom įmonėm statyti. Jis siūlo tas įmones atiduoti skolintojams. Jie galės patys jas tvarkyti ar parduoti. Tokiu būdu atsikračius užsienio skolų Lenkija, galės vėl gauti naujas, kurios reikalingos bėgamiesiems reikams. Mat, tuo pačiu metu turėtų būti panaikinta kainų kontrolė, kas privestų prie laikinos labai didelės bedarbės. Iš viso, ūkiniai reikalai Lenkijoje turėtų būti atimti iš seimo, kuriam daugumą turi kompartija, kompetencijos ir atiduoti senato, kur iš 100 senatorių tik vienas yra komunistas, žiniui. Tie planai jau yra išplatinti tarp kapitalistinių valstybių, kurių reakcija į tai kol kas buvo šalta.

Prezidentas Bush dideliais pažadais nesišvaistė. Jis pažadėjo prašyti JAV Kongreso 100 milijonių dolerių Lenkijai ūkio privačiam sektoriui sustiprinti. 15 mil. Krokuvos atstatymui. Turint galvoje reikalingus bilijonus, tai tik centai. Vertingesis jo pažadas paveikti kitas ūkiškai galingas valstybės visokiais būdais pareinti lenkus. Kai kurios jų kaip Vokietija ir iš dalies Prancūzija rodo tuo susidomėjimą.

Daug kas į taikną iš vienos ūkinės santvarkos į kitą perėjimą netiki. Girdi, tą tik galėtų padaryti griežta karinė diktatūra. Sovietijoje kažką panašaus turime, bet persitvarkymo sparta ūkiškam gyvenime dar labai nežymi. Net gali sakyti – neįgijama. Tai gal dėl to, kad vadinama proletariato diktatūra buvo pastatyta Markso įpiršto tariamo pagrindo. Pagal jį, istorijos variklys yra klasės kova tarp jų. Tuo tarpu įvykiai komunistiniame pasaulyje rodo, kad istori-

platesnės tarpusavio susižinėjimo priemonės, kas ir yra laikraščio paskirtis. Grupių noras savo leidiniais patenkinti tą poreikį niekur nebuvęs patenkinamas, ką įrodo vis naujai pasirodę leidiniai, nors, atrodo, prieš galą reikėtų burtis apie jau esančius. Geriausiai tą susižinėjimo poreikį galėtų patenkinti nepriklausomas nuo grupių laikraštis ar laikraščiai. Taip, kaip yra pluralistiniuose Vakaruose.

Bet jei tai 'perrūkščios vynuogės', malonu, kad yra besidžiaugiančių dabartine padėtimi. Tik tą džiaugsmą paremti, kad atrodytų nuoširdus, reikėtų ir aukomis. "Tarnams" juk reikia mokėti.

Vytautas Meškauskas

jos variklis vis dėlto yra nacionalizmas. Ta prasme Busho šūkis — Lai gyvuoją Lenkija — maloniai skamba ir mūsų ausyse.

OCCUPATIONAL THERAPISTS/PSYCHIATRIC

F.T. and P.T. positions available in suburban Pittsburgh, PA area for new grads or experienced OT's to provide services to adult and geriatric population. Excellent salary and fringe benefits. Must be licensed in PA. For more information, contact Sherri Scott at 800-331-7122 outside PA, or 215-592-7400 in PA, or send resume to: LIBERTY HEALTHCARE CORP., 399 Market St., Phila., PA 19106. EOE.

LEAD PERSON: tool & die maker, class A, precision metal stamping company looking for a motivated self starter with experience in solving tool problems, to build and maintain high speed progressive dies. Applicant must have a minimum of 5 yrs. Journeyman experience, be willing to assume responsibility and work well with people. Design capability a plus, excellent wages and benefits. (401) 331-0781 (26-32)

Engineer

MANUFACTURING

Engineer/NC Programmer

Dresser Pump Division has an immediate opening for a Manufacturing Engineer/NC Programmer with at least 5 years Programming experience in Compact II, CAD/CAM. Degree a plus. We offer comprehensive medical, life and dental benefits. Please send resume to: Dresser Pump Division Dresser Industries, Inc. 815 Live Oak Dr. Chesapeake, VA. 23320 An Equal Opportunity Employer

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOL AND DIE MAKERS

to work & live in a small congenial community. Central Kentucky manufacturer needs experienced toolmakers for building and maintaining progressive dies. Modern shop with EDM and CAD. Growth company with major companies as customers. Send resume with details of experience to: Continental Metal Specialty Personnel Dept., PO Box 725, Richmond, Kentucky 40475 Equal Opportunity Employer (19-28)

STEEL FABRICATING ESTIMATOR

Minimum 5-8 years exp. Familiar with: Fitting, Machining, Med. to Heavy Mill Fabricating. Send resume to: Specialty Steel Products, 800 Washington Ave., Braddock, Pa. 15104 Tel. (412) 351-2514 EOE (26-29)

LP N'S

7 to 3 & 11 to 7 shift Geriatric Rehab Preferred. Excellent salary • Shift differential • Pleasant working conditions • Family like atmosphere.

Call or send resume to Lorraine Callahan (201) 736-2000

GROTTA REHAB CENTER

20 Summit Street West Orange, NJ 07052 Equal Opportunity Employer (24-27)

ENVELOPE ADJUSTOR

We are a growing, non-union envelope company in a friendly southern Minnesota community of 40,000 people, looking for envelope adjustors with experience on the Smith RA with HD and RB units. Positions are available on the first and second shifts. We offer attractive compensation packages, which are based in part on your ability and experience level.

To apply, send resume with employment and compensation history to Fine Impressions, 1680 Roe Crest Drive, North Mankato, Minnesota, 56001. (507) 625-4355

Nuenbergo teisme...

(Atkelta iš 3 psl.)

mą apie slaptą susitarimą, aš norėčiau jūsų paklausti, kaip jūs sužinojote apie to susitarimo sudarymą.

Panelė Frank: Dėl ligos aš negalėjau lydėti von Ribbentrop dvejose kelionėse į Rusiją. Aš taip pat nedalyvavau, kada paruošiamasis susitarimo darbas buvo atliktas. Aš sužinojau to slapto susitarimo egzistavimą per specialiai užantspauduotą voką, kuris, atitinkamai instrukcijoms buvo saugojamas atskirai ir turėjo užrašą panašiai į "Vokiečių-Rusų slaptas ar papildomas susitarimas".

Dr. Horn: Jūs buvote taip pat atsakinga už saugojimą atskirai tuos slapτους dalykus? Ar tai teisinga?

Panelė Frank: Taip.

Dr. Horn: Aš norėčiau patiekti dabar kitų klausimų grupę. Ar von Ribbentrop stengėsi laikytis sutarties su Rusija kiekvienu atveju?

Panelė Frank: Pasirašęs Vokiečių-Rusų sutartį, von Ribbentrop buvo, žinoma, suintereisuotas jos laikytis. Be to, jis pilnai suprato kokią didelį pavojų vokiečių-rusų karas reikštų Vokietijai. Atitinkamai jis informavo ir perspėjo Fuererį. Tuo pačiu tikslu, kaip aš prisimenu, ambasados patarėjas Hilger iš Maskvos ir ambasadorius Schnurre buvo pašaukti į Berchtesgadeną atraportuoti. Taip pat 1941 m. pavasarį ambasadorius grafas von der Schulenburg buvo įsakytas atraportuoti, paremti ir patvirtinti, ir sustiprinti pono von Ribbentropo įspėjimus Fuehreriui. (X tom. psl. 190-193)

(Bus daugiau)

Laisvė nebėra tik sapnas

Juozas Žygas

Tai yra prof. Vytauto Landsbergio žodžiai, kurie daugiausiai liko atmintyje. Susitikimas su V. Landsbergiu ir jo žmona, įvyko liepos 8 d., šeštadienį, Jaunimo Centre Chicagoje. Susitikimas buvo trijų tarpusiu: 4 val. p. p. turėjo susitikti su pagrindinių organizacijų ir spaudos atstovais, 6 val. vak. visi perėjo į kavinę, kur vyko susitikimas su įvairių organizacijų vadovybėmis, o 7 val. didžiojoje salėje su visuomene. Į pirmąjį susitikimą svečias pavėlavo 40 min. (kadangi turėjo telefoninius pasikalbėjimus su spauda ir kitomis vietovėmis), išklauius jo pranešimą daug laiko neliko klausimams.

Sąjūdžio Seimo tarybos pirmininką susirinkusiems pristatė dr. A. Razma, JAV LB valdybos pirm. Dėl vietos stokos tenka viską labai glaudinti, be to, jo pranešimas jokių magiškų formulų neturėjo. Tokių formulų ir nėra! Jo žodžiais, dabar pagerėjus ryšiams, beveik viskas ir čia yra žinoma. Taip pat jis įvertino ir išeivijos vaidmenį tautos atgimime. Sako, dabar Lietuvoje galima kalbėti ir kelti klausimus bei reikalavimus, ir už juos į kalėjimą nesodina, bet jie nieko nepakeičia. Kol kas centrinis biurokratizmas dar veikia.

Pasaulio opinija negali suprasti dabartinių įvykių Lietuvoje ir klausia, ar galima tai atsiekti be aukų. Pasirinktas parlamentarinis — diplomatinis kovos kelias. Čia ir išeivija gali aktyviai prisidėti, paveikdama savo rinktus reprezentantus. Reikia daugiau dėmesio kreipti į įvairių

mažumų atstovus, kurie gali būti palankesni. Pabaltijo klausimas jau primintas ir reikia jį toliau kelti.

Valstybingumo atstatymo problema. Centrinė vyriausybė yra padariusi kai kurių nuolaidų, bet to dar neužtenka. Ir Sąjūdyje yra skirtingų nuomonių, bandomė rasti visiems priimtina kelią. Sąjūdyje yra ir partijos narių, kurie yra jam daug nusipelnę. Lietuvoje dabar yra tokia padėtis, kurios nėra Sovietų sąjungoje. Dabar Lietuvoje faktinai yra dvi komunistų partijos, kuriose vyksta varžybos. Daug "užkietėjusių" jau yra pašalinta. Norima rudenį šaukti partijos suvažiavimą ir priimti nutarimą, atskiriant partiją nuo Maskvos kontrolės. Tarybų sąjunga dabar yra pereinamame laikotarpyje, ir jie nežino, kaip iš jo išeiti. Norima eiti demokratizacijos linkme, bet paliekant partijos kontrolę. Niekuomet neužmirštame, kad gali visko būti. Rusija yra visokių nenumatytų galimybių kraštas.

Laiko ribose buvo kelta keletas klausimų.

Kl. Kokios paramos Sąjūdis laukia iš Vliko?

Ats. Neatvažiuau čia prašyti išmaldų, bet išaiškinti situaciją. Pirmieji ryšiai užsimezgė su PLB. Kol kas nebuvo kontaktų su Vliku, dabar gal pradėsime kalbėti.

Kl. Dabar, kuomet Sąjūdis išeina ir į tarptautinę areną ir steigia savo atstovybes, susidaro tam tikrų neaiškumų. Būtent Klimaičio paskyrimas, kuris yra labai nepopuliarus išeivijoje ir gali turėti neigiamų atgarsių.

Ats. Kadangi Klimaitis

Sąjūdžio pirm. prof. Vytautas Landsbergis su Lietuvos gen. konsulu Vaclovu Kleiza Chicagoje liepos 8 d. V. Kučo nuotr.

jau turėjo tam tikrą bazę ir pasiūlė savo paslaugas, tai ir buvo pasirašytas vieneriems metams susitarimas. Susitarimas šiuo metu galioja, kol Klimaitis laikosi Sąjūdžio gairių.

Kl. Pirmia, apie lietuvių kalbos teises ir "Jedinstvo" veiklą. Situacija gerėja, ar ne? Antra, kokie yra Sąjūdžio ryšiai su Lech Waleńsa?

Ats. Lietuvių kalba, patinka ar ne, yra valstybinė. Eiliniai kitataučiai skirtumą mažai tejaus, tačiau atvažiavę viršininkai — turės išmokyti. Į "Jedinstvo" veiklą samoningai nebuvo kreipiama dėmesio. Jie triukšmingi, bet mažai teturi svorio, su Lech Waleńsa tiesioginių ryšių nėra turėta.

Kl. Ar Jūs pažįstate išeiviją ir mūsų veiklą, bet organizacijas?

Ats. Taip, mes išeivijos nepažįstame. Buvo stoka informacijos ir gausybė klaidinančios informacijos. Būtų gera — jeigu kas atvažiuotų su paskaita.

Kl. Maskvoje vykusiame

delegatų suvažiavime, atrodė, kad Lietuvos delegacija buvo vieninga, o latviai ir estai laikėsi santūriai.

Ats. Toks išpūdis gavosi gal dėl to, kad Lietuvos delegacija buvo pasodinta priekyje ir visuomet buvo matoma, tuo tarpu latviai ir estai nuošaliai. Kai lietuviai apleido posėdžių salę, tai juos pasekė dalis estų ir latvių.

Su šiuo klausimu baigėsi laikas ir teko persikelti į kavinę.

Kl. Kokioje plotmėje yra lietuviškų karinių dalinių, nors ir Raudonosios armijos sudėtyje organizavimas?

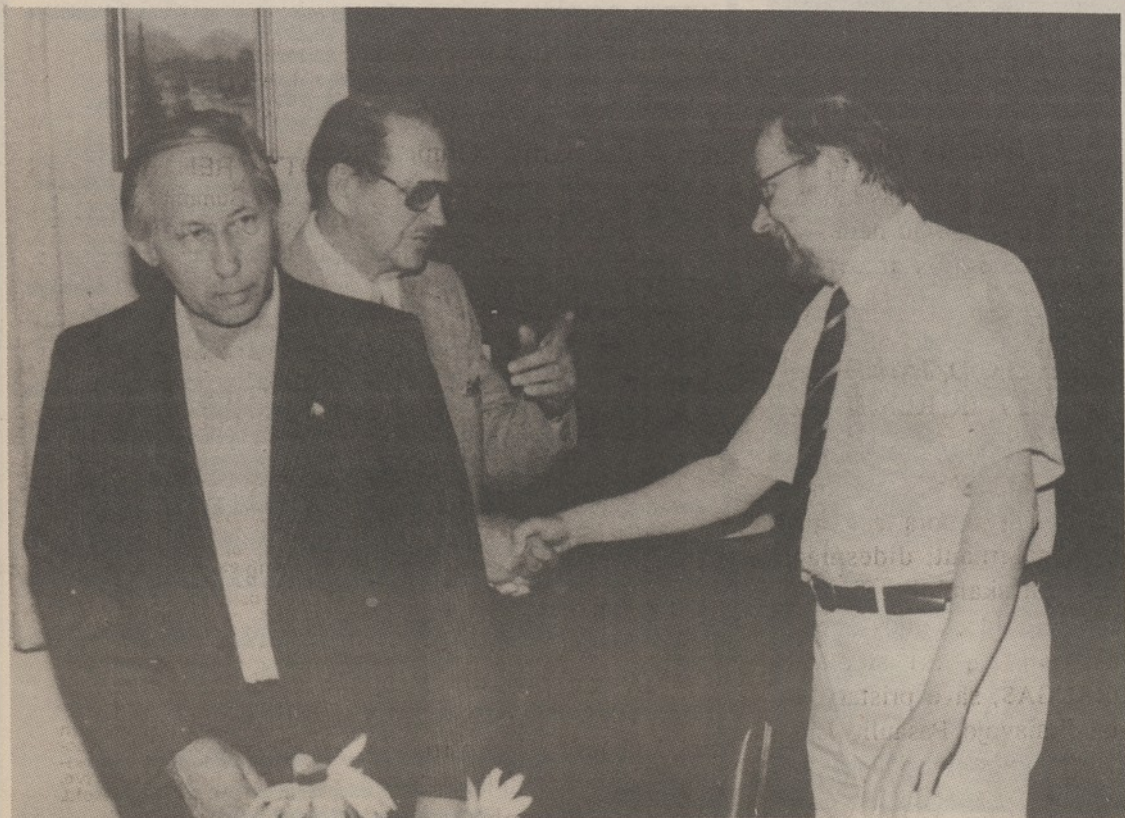
Ats. Šis klausimas beveik nejuda. Karinė vadovybė į kompromisus nesileidžia. Bet šis klausimas išsprendžiamas kitaip. Yra rengiamasi išleisti įstatymą, nustatant laiką, kuomet kariniai daliniai turi Lietuvą apleisti (kokios galimybės jį įgyvendinti J. Ž.). Daug kas pasikeis nuo kitų metų pradžios. Lietuva ir Estija gauna ūkinį savarankiškumą. Tuomet vienaip, ar kitaip turės būti sprendžiamas ir savos valiutos bei pinigų klausimas. Nes negalima, kad Lietuvos gaminiai plauktų už bėverčius

rublius. Oficialus rublio — dolerio santykis yra 1:1.60, o gatvėje 6:1. Visi šie klausimai turės būti išspręsti.

Ir vėl teko nutraukti ir keltis į didžiąją salę, kuri buvo sklidinai prisipildžiusi. Svečias ir kovotojas už Lietuvos teises buvo pagerbtas atsistojimu ir audringais plojimais. Kartojosi maždaug tos pačios mintys ir panašūs klausimai, tad nebėra prasmės kartoti.

Lietuvių tautodailės instituto suvažiavimas. Jis įvyks š.m. rugpjūčio 26 d. dailininkų Antano ir Anastazijos Tamošaičių sodyboje. Suvažiavimą norima padaryti moksliniu, meniniu ir praktiškai naudingam tautodailės ateities darbams. Suvažiavimo metu bus ir visuotinis instituto narių susirinkimas. Pagrindinę paskaitą tema "Senoviškos ir naujoji lietuvių juostos, jų istorija ir dailė" skaitys dail. A. Tamošaitis, LTI kuratorius. Ruošiama senoviškų juostų paroda.

Dailininkų Tamošaičių sodyboje rugpjūčio 28 — rugsėjo 2 d.d. vyks audimo kursai — seminaras, už kurį nereikės mokėti. Seminare bus juostų teorinis aptarimas, praktiški darbai, tautinių drabužių dailė, audimas, siuvimas, tautinių lėlių reikšmė ir jų parengimas renginiams. Norintys kursuose dalyvauti prašomi susisiekti su dail. A. Tamošaitiene. Adresas: R.R.2 Kingston, Ont., K7L 5H6, tel. 613-542-3411.

Chicagoje Jaunimo Centre susitikę sąžinės kankinys grįžtas į Lietuvą Balys Gajauskas, buvęs ALT pirm. A. Rudis ir Sąjūdžio pirm. prof. Vytautas Landsbergis. V. Kučo nuotr.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Sauktina Lietuvos ir išeivijos lietuvių konferencija

Mečys Valiukėnas

Birželio 25 d. Jaunimo centre Chicagoje, dr. K. Bobelis, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas, padarė pranešimą apie nuotaikas, vyrausias žmogaus teisių konferencijoje, Paryžiuje ir Lietuvos laisvės bylą tame fone. Pranešimą dėmesingai klausė pilnutėlė JC mažoji salė gražios publikos (geri du šimtai asmenų). Pranešimą baigus, prelegentas atsakinėjo į iškeltuosius klausimus. Šio ciklagiškių su dr. K. Bobeliu susitikimo organizatorius — Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Susitikimą sveikino žodžiu pradėjo ir jį pravedė dr. L. Kriaučiūnas, ALTS pirmininkas.

Dr. K. Bobelis paminėjo Helsinkio akto apimtį bei tą aktą pasirašiusių valstybių skaičių — 35, įskaitant ir Kanadą su JAV. Šio akto pasėkoje, jį pasirašiusių valstybių atstovai renkasi į periodines konferencijas, kuriose pasisakoma bei svarstoma Helsinkio baigiamoj akto nuostatų paskirose valstybėse vykdymo ar pažeidžiamumo atvejais. Daugiausia linksnuojamas žmogaus teisių klausimai. Drauge keliamas ir atskirų tautų laisvės pažeidimai. Taip Pabaltės tautų (Estijos, Latvijos, Lietuvos) laisvės reikalą, JAV delegacijos vadovas senatorius R. Dole, iškėlė Belgrado konferencijoje 1977 m. Sen. R. Dole priminė Helsinkio akto signatarams, kad visi iki tol buvę JAV prezidentai, nepripažįsta Pabaltės valstybių okupacijos... Ši-metinėje konferencijoje Paryžiuje, ambasadorius Morris Abram, JAV delegacijos vadovas, sveikinimo kalboje pastebėjo, kad trys Pabaltijos valstybės jau arti 50 metų laikomos okupacijoje...

Dr. K. Bobelis ir (jo sūnus) Jonas Bobelis, kaip ir Gintė Damušytė, Lietuvių Informacijos Centro vedėja, dalyvavo konferencijoje, kaip nevyriausybinio organizacijų atstovai, globojami — pakviesti JAV. Jie daug sumanumo parodė ir didelį darbą atliko žmogaus teisių konferencijos kuluaruose, spaudos konferencijose, susitikimuose su delegacijų vadovais ar nariais, aprūpindami juos dokumentine medžiaga, pareikšdami padėką už jų pareiškimus konferencijos plenumo ar komisijose... Buvo lankomos delegacijos ir 14 jų įteiktas naujai VLIK atspausdintas, vadinamas, didysis memoran-

dumas, prijungus prie jo — Lietuvos valstybingumo istorijos santrauką.

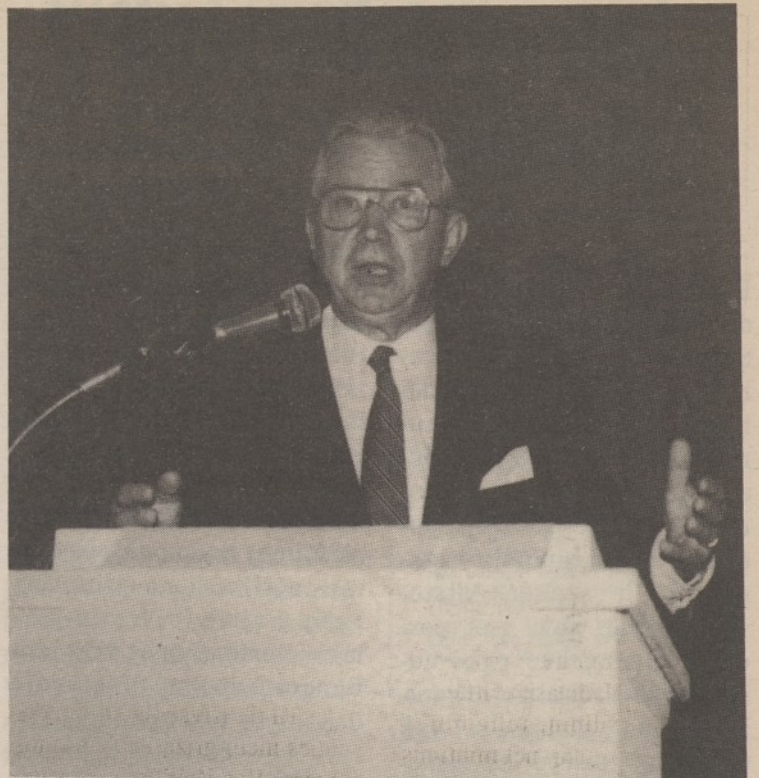
Tokių memorandumų esą įteikę ir ambasadoriui Juri Kašlevui, Sovietų Sąjungos delegacijos vadovui. Pastarasis tą priėmęs, padėkojęs ir pažadėjęs su visa dokumentacija susipažinti... Šį ėjimą dr. K. Bobelis papsakojo, kaip vieną pavyzdžių apie pasikeitimus Sovietijoje "glasnost" poveikyje. Esą tas pats Kašlevas 1977 m. Belgrade, vos suspėjęs dr. K. Bobeliui prisistatyti, ūmai nutraukęs kalbą, pikta rikteldamas ir gąsdindamas iškviestas policiją, išmesti lauk...

Ir dar daugiau. Pirmos konferencijos Kremlius tavęs kitų Helsinkio akto signatary informacijos teikimą mediai... Tuo tarpu Paryžiuje Sovietai suorganizavo didžiulę spaudos konferenciją! Kai kitų delegacijų konferencijose pasirodydavę vienas kitas asmuo ir po trumpo pranešimo, pereidavę į dialogą su reporteriais... Sovietai pasirodė — visa gausi delegacija, vedina nemažą grupę ekspertų... Ir viens už kitą daugiau aiškino pasaulio žinių tarnyboms dabartinę padėtį ir pastangas ją gerinti, demokratininti... Štai keletas klausimų ir atsakymų. a. Pagal Sovietų Sąjungos konstituciją, kiekviena respublika turi teisę

pasitraukti iš sąjungos. Kainp Jūs į tai žiūrite? Ar Pabaltijos valstybės gali būti nepriklausomos? Atsakymas. Jos yra laisvos ir dabar. Tą skelbia ir konstitucija. Jos yra labai patenkintos... Pabaltiečiai yra gabūs, pajėgūs, inteligentiški žmonės ir žino ko nori. Pasitraukimas iš Sovietų Sąjungos yra akstremistų darbas... b. Kodėl nėra nevyriausybinių organizacijų atstovų iš Sovietų Sąjungos, nors ten daug tokių organizacijų yra? Atsakymas. Neskačiuojama nei sekama, kas nori iš Sovietų Sąjungos į kokias konferencijas važiuoti... c. Kodėl Sovietų Sąjunga te-belaiko okupavusi valstybes, kurios buvo laisvos ir Tautų Sąjungos narės? Atsakymas: Tokių Sovietų Sąjungoje nėra. Ir daug kitų panašių sukto melo pareiškimų, atsakymų buvo garsinama žmogaus teisių konferencijoje, Paryžiuje.

Ten taip pat buvo gar-sinta, esą Sovietų Sąjunga turinti daugiau kaip 50 įstatyminių projektų ir kai jie bus priimti, daug klausimų bus išspręsta, įskaitant pabaltiečių ir tautybių klausimus... Sovietų tautos turi teisę laisvai apsispręsti...

Dr. K. Bobelis Sovietų Sąjungos, atseit, Visasąjunginės Komunistų Partijos demokratėjimą, "peres-

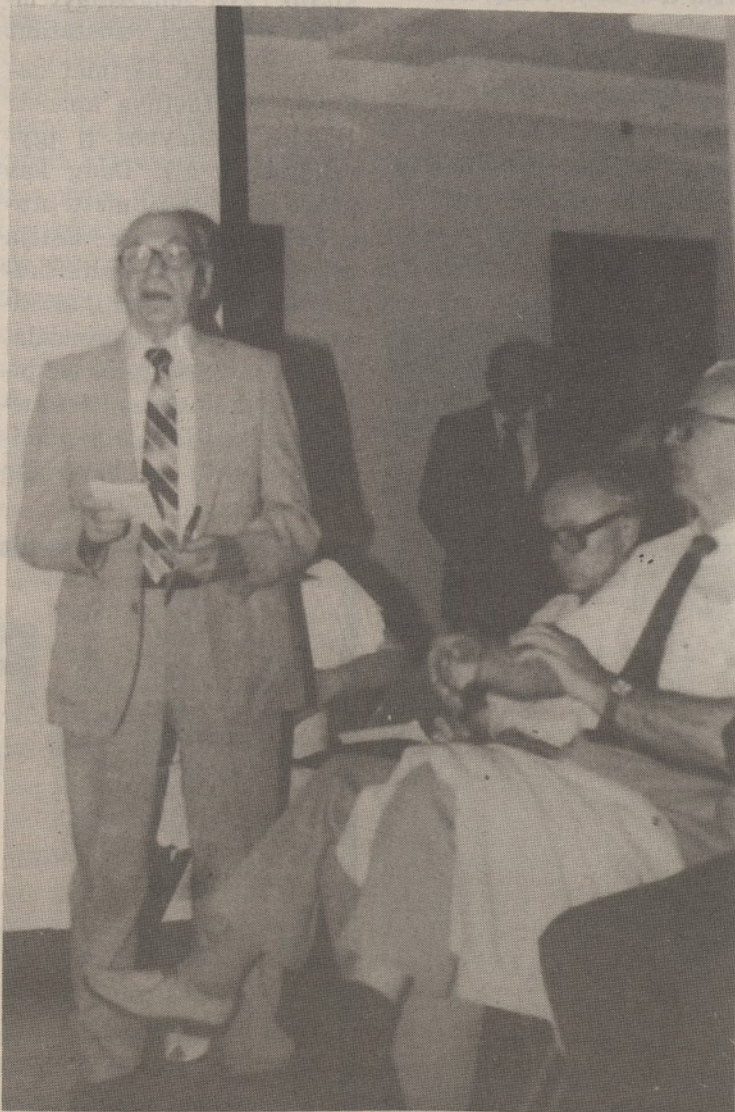
Dr. Kazys Bobelis, Vliko pirmininkas, kalba informacinia-me susirinkime birželio 26 d. Chicagos Jaunimo Centre.

V. Kučo nuotr.

troiką" pavadino — balloon! Partija koičianti tik formą, bet pasiliekanči ta pati siekiu pasaulį valdyti! Tačiau daugis vakariečių, tame skuičiuje ir nemaža valstybininkų M. Gorbačiovo ėjimams tiki ir alpsta, girdėdami apie juos pranešimus bei entuziastiškus aiškinimus. Dr. K. Bobelis džiaugėsi pakilusią laisvei mūsų tautą, besirandančią protėvių žemėje ir savo nusistatymą pareiškusią Kremlui. Džiaugėsi jų pa-

siekimais: daugelyje sričių. Kvietė išeiviją tėvynainių ėjimus remti, jiems padėti, visiems jungtis į darbą — Lietuvos laisvei. Kvietė sutarti vieną kelią į laisvą Lietuvą ir jį pagarsinti pasauliui bendroje konferencijoje. O tokią konferenciją šaukti esąs jau metas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Žurnalistai Mečys Valiukėnas, Juozas Žygas ir Antanas Juodvalkis Vliko pirm. dr. K. Bobelio konferencijoje.

V. Kučo nuotr.

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

RUGPJŪTIS

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Zūriche

Kellonė nr. 803 rugpjūčio 3-17 \$2,299 iš Bostono ir Niujorko \$2,482 iš Čikagos

LIETUVA, AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.

Kellonė Nr. 810 rugpjūčio 10-24 \$2,399 iš Bostono ir Niujorko \$2,582 iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.

Kellonė nr. 814 rugpjūčio 14-28 \$2,459 iš Bostono ir Niujorko \$2,642 iš Čikagos

RUGSĖJIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.

Kellonė Nr. 914 rugsėjo 14-27 \$2,209 iš Bostono ir Niujorko \$2,392 iš Čikagos

LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.

Kellonė Nr. 944 rugsėjo 14-23 \$1,799 iš Bostono ir Niujorko \$1,982 iš Čikagos

SPALIS

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.

Kellonė Nr. 105 spalio 5-19 \$2,159 iš Bostono ir Niujorko \$2,342 iš Čikagos

LAPKRITIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.

Kellonė Nr. 102 lapkričio 2-15 \$1,699 iš Bostono ir Niujorko \$1,882 iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje

Kellonė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 \$1,599 iš Bostono ir Niujorko \$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktijomis kiekvienai grupei

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimesiems dokumentus viešnagai pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4

Newtown, MA 02164

Tel.: (617) 965-8080

Artimo meilė...

Nuo pat pirmųjų kelnių iki pirmojo žilo plauko mes buvome tėvų, mokytojų, o vėliau ir savų filosofų paklupdyti, stati ir aukštiekninki vis mokomi tų pačių 'amžinųjų dorybių', kurios suformuoja taurų žmogų ir pavyzdinę lietuvį. Vadinas: tvirtai laikytės moralinių, religinių ir politinių postulatų, net mintimis nenužėgliuokite nuo nekaltoje jaunystėje jums įdiegtos teisybės ir, svarbiausia, -- neprarasite artimo meilės, kuri yra mūsų tautos vienybės cementas ir išlikimo garantija!

Taigi -- artimo meilės, iš kurios prasideda ir visos kitos meilės, pratęsiančios ir mūsų tautos egzistenciją.

Bet turbūt patys žinote, kaip sunku kartais tą artimo meilę išsaugoti širdyje, kad ji nenublėstų, kad nepavirstų neapykanta ir iš prasižijusios burnos neišplisnotų keiksmazodžių. Juk tikrai nėra lengva mylėti ir priešiškos partijos šmeižikišką veikėją, ir rašytojui savo konkurentą ar kritiką, ir dailininkui peckelį, ir dievobaimingam žmogui ateistą, o net ir šeimos draugą, kuris iš artimo meilės suvilioja ir netgi nusinešas sau namo tavo žmoną.

Bet vis tiek artimo meilė yra viena giliausiai įsisavintų ir pačių gražiausių mūsų dvasinių

vertybių, kurių neužtemdė nei karo dūmai, nesutrypė nei svetimų tironų okupacijos ir neiššaldė nei Sibiro speigų kentėjimai. O tai liudija kad ir tokia šiais Atgimimo laikais iš Lietuvos gauto labai artimo žmogaus laiško ištrauka:

"... Tu tik įsivaizduok. Po dešimties metų grįžau iš Vorkutos pragaro. Vos išrėpliojau iš vagono. O Vilniaus stotyje tarpe kitų sutinka mane su raudonų rožių buketu net ir tas pats riebusis kolega, kuris kadaise parašė prieš mane tarybiniam laikraštyje bauriausias straipsnis, išvaidindamas fašistu ir banditų globėju, ir dar asmeniškai įskundė tarybiniam saugumui, kurio lietuvis tardytojas ne tik išmušė man priekinius dantis, bet ir smūgiu amžinai apkurtino ausį, kad esą negirdėčiau "buržuazinių nacionalistų propagandos". Ir štai dabar, net prasiveržęs pro mano verkiančius gimines, jis, artimo meilės įkaitintas, vėl mane draugiškiausiai apkabina, bučiuoja, glamonėja mano sausus šonkaulius ir kalba, kaip dabar viskas pasikeitė, kaip mes atgimime, kokios šviesios ateities siekiame ir kaip džiugu, sulaukus manęs dar gyvo Lietuvos nepriklausomybės išvakarėse ... Dabar aš jau galįs nieko nebijo-

ti, kalbėti ką tik noriu, būsiąs reabilituotas ir galėsiąs dirbti tėvynės labui ..."

O aš taip ir jaučiu, kaip savaimė gnaužiasi mano kumščiuos perdžiūvę kaulėliai, ir taip norisi trenkti jam į snukį, tik negaliu pakelti lageryje iš peties išsuktos rankos ir tyliu, net nerasdamas progos išterpti į jo tarškų šnekėjimą. Et, tiek to, pagaliau pagalvojau. Priėmiau iš jo gėles suglaudžiau jas su padorių žmonių padovanotomis ir kažkaip instinktyviai net pasakiau ačiū ... Tegul jau taip ir lieka ... Vardan artimo meilės ... Gal antrą kartą jau nespės išvaryti mane į Sibirą, nes kiek gi čia to žemiškojo laiko man ir beliko ...

Ir tiktai naktį, net pasimeldęs "Atleisk mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame", pirmą kartą po dešimt metų vartydamasis savo giminaičio minkštoje lovoje, vis tiek sukuždėjau į tamsą: "Et ... Nors ir taip skaudžiai realaus gyvenimo patirties pamokytas, o vis dėlto koks dar aš esu durnas!..."

PATARIMAI ...

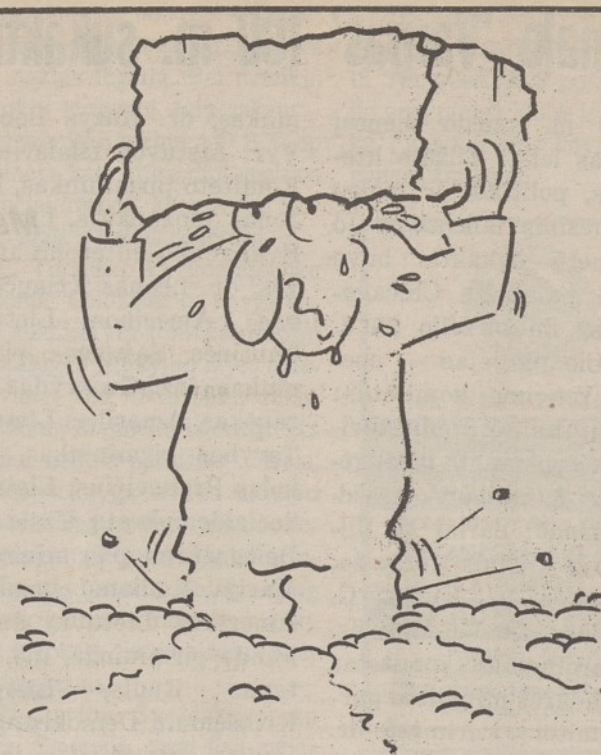
Jokiam rašytojui, dainininkui ar kitokiam menininkui neverta Lietuvon vykti tuo pat metu, kai tenai jau yra nuskridusių už juos garsesnių talentų. Žinokite, kad visas tenykščių šlovintojų dėmesys bus nukreiptas tik į anuos pirmesniusius, o jūs liksite nusivylę ir tik be reikalo išleidę savo pinigų.

Viešėdami Lietuvoje, venkite susitikti su tautiečiu, su kuriuo stagnacijos įkarštyje esate narsiai apsiėmę spaudoje. Nors dabar abudu jau ir atgimėte, bet vis tiek bus labai nemalonu abiem po trispalvę susidurti akis į akį.

Dėl atsargumo Lietuvoje nesi-fotografuokite apsikabinę ir bučiuodamiesi su žinomais komunistais, nes, vėl grįžus tarp savų tautiečių šaltojo karo laikams, bus labai sunku čia įtikinti savo partiečius, kad net ir atgimimo metu nebuvote pakeitę savo pažiūrų.

ŽMONIJOS ATEITIES PERSPEKTYVOJE

Amerikos socialogas ir biologas dr. James E. Methvin įrodinėja, kad žmonija, nebijant mokslinės pažangos, vystosi atbuline kryptimi. Pavyzdžiui, Šiaurės Airijos katalikų ir evangelikų religinė tarpusavio kova, Libanone musulmonų sektų ir krikščionių pjautynės, žydų grįžimas į Palestinos Erodo politiką, Irane ajatolos Chomeinio

A. G.

ŽMOGAUS ATGIMIMAS

Visi vienodai trokštam atgimimo:
Tautų vada, išminčiai ir plevėsos,
Seni poetai sukti meilę ima,
Kad kaistų vėl sena širdis atvėsus.

Saulėleidy palenkę galvas baltas,
Gaivina seną ilgesį merginos,
Kad būtų vėl jaunatviškai nekalto,
Kai dar jokia aistra neapsvaiginus.

Visų geismai -- atgal į lopšio rėtį,
Iškelt aukštyn vėl kūdikėlio kojas,
Nauju žmogum naujai išsiperėti,
Nauja dvasia, kurios lig šiol stokojo!

O kai nušvinta akys apsiblausę
Ir sukruta atgimstančio daigai, --
Drašuoliui vėl ilgėja zuikio ausys,
Protuoliui -- kalas avino ragai ...

"KAS BUVO NIEKS, TAS BUS VISKUOI!"

Kad ir kažinkokie skeptikai bebūtume, o šie Internacionalo žodžiai, nors kiek ir pavėluotai, vis dėlto pildosi ir mūsų gyvenime.

dievinimas ir pagausėjusios sodo-
minės ligos ženklina, kad mes esame atkritę net į priešvaiduramžinius laikus.

Jeigu šis mokslininkas neklysta, tai reikia manyti, kad ateityje atevoliucionuosime ir į ankstyviausiąją rojaus amžių ir tenai mūsų pirmosios demokratinės organizacijos pirmininkas ar totalitarinės santvarkos pirmasis sekretorius bus toksai, kaip čia pavaizduota:

Štai dail. Elena Vasyliūniene, dabartinė lietuviškoji "Grandma Mozes", pradėjusi kurti tapybos meną tik savo vėlesniame amžiuje, vis tiek dar susilaukė aukščiausio amerikiečių įvertinimo. Antai kvietime į Cambridge Public Library surengtą jos kūrinių parodą, po dailininkės biografijos ir darbų aptarimo, va kas rašoma:

"Her works hang in the halls of the Guesthouse of the Franciscan Abbey in Kennebunkport, Maine, the East Cambridge Branch Library, and in many private homes. Today, Elena Vasyliunas, with her talent and drive, carries on in the tradition of Vytautas the Great whose purpose and ambition brought about the golden age of Lithuania."

Tai ką į tai pasakysite jūs, išdidieji profesionalai dailininkai? Aišku, turbūt negalite lygintis nė su kunigaikščio Traidenio žygiais ...

MACHINE TOOL MANUFACTURE

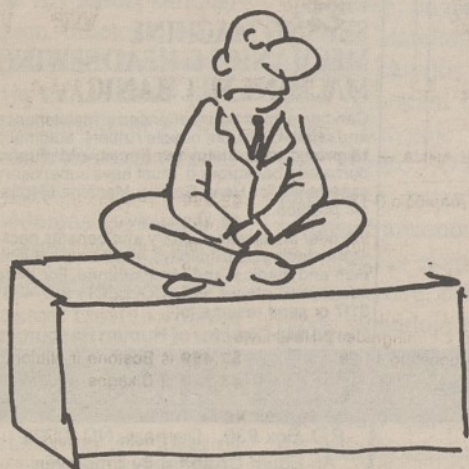
We are seeking experienced and well qualified...

MACHINE TOOL BUILDERS & MACHINE TOOL ELECTRICIANS

DeVlieg-Lyons is a 77 year old company manufacturing computer integrated machine tools for the steel, aluminum, aerospace and defense industries.

Located on the shores of Lake Michigan, the area offers outstanding year-around outdoor recreational activities. Excellent affordable lifestyles can be enjoyed and are supported with good school systems, hospitals and services. Submit your resume with income history to:

DeVlieg-Lyons Integrated Systems Inc
480 West Broadway
Muskegon Heights, MI 49444

STALINISTO AIMANA

Oi karti galiūnės matuškos dalužė!
Grimzdama bedugnėn, Rusija sukiužo ...
Pusiau juodas varnas, pusiau rausvas povas --
Nūn aru po Kremlių skraido Gorbačiovas.

Utopistų vadas kvailiot nesidrovi --
Kumščio perestroiką vykdyt pasišovė.
Oi kumšti švenčiausias, mums išganingiausias,
Juožas tik suprato tavo naudą gausią.

Liaudies priešų ordos hidros galvą kelia,
Vėl buržujų mordos stiepiasi į galią ...
Maikis sutramdytą žvėrį atrakina,
Griauna išbandytą tvarką stalininę ...

Priepuoliuos paskelbto kvaišo 'atvirumo'
Jau ir buožės - erkės išlenda iš krūmų!
Atsimink, Kuprelį, istorinė dvoika
Kada nors paženklinks tavo perestroiką.
Nebus drausmei normos, stingant baimės klijos,
Pražudys reformos Matuškę Rossijų!

Stasys Liepas

Žurnalo 'Varpas' 100 m. sukaktis

1889 m. sausio mėnesį pradėtas leisti Tilžėje literatūros, politikos ir mokslo mėnesinis laikraštis. Jo 100 metų sukaktis buvo gražiai paminėta Chicagoje, 1989 m. birželio 25 d. Minėjimo rengėjas — specialus rengimo komitetas: pirmininkas M. Mackevičius, vicepirm. J. Daugėla, sekr. S. Paulauskas, išd. E. Rūkienė; nariai V. Bildušas, L. Girinis-Norvaiša, E. Boreiša, A. Kučys, G. Lazauskas ir V. Motušis. Čia vardinamas komitetas buvo sudaręs minėjimo garbės komitetą, kurin įėjo dr. Stasys Bačkis, Lietuvos dipl. šefas minėjimo programoje tituluojamas įgaliotu ministru, vyskupas Paulius Baltakis, dr. Vytautas Bieliauskas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmi-

ninkas, dr. Kazys Bobelis, Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas, kun. Jonas Juozupaitis, Lietuvių Evangelikų-liuteronų atstovas, dr. Leonas Kriaučeliūnas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas, inž. Grožvydas Lazauskas, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, Mykolas Pranevičius, Lietuvos Socialdemokratų Užsienio Delegatūros pirmininkas, Marija Rudienė, Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo pirmininkė, inž. Antanas Rudis, Lietuvos Krikščionių Demokratų Sąjungos pirmininkas ir dr. Algirdas Statkevičius, Lietuvos Laisvės Lygos atstovas išeivijoje.

Minėjimo programa, trukusi apie tris valandas, galima skirti į tris dalis. Pirmoji — garbės svečių pristatymas ir sveikinimai, antroji — pedagogo Juozo Masilionio paskaita ir trečioji dalis — gera meninė programa. Peršasi mintis, ar buvo reikalingas garbės svečių vardošaukis? Beveik visi linksniuotieji buvo čikagiškiams daugiau ar mažiau pažįstami, o keletas "kitakaimiečių", kaip dr. K. Bobelis, Alena Devenienė-Grigaitienė... palyginti, dažnai matomi mūsų salėse... Gražus mostas, pagerbti Aleną Vileišytę-Grigaitienę, varpininko Jono Vileišio dukrą, bet kodėl nepastebėta minėjime dalyvavusių Vinco Kudirkos giminių?

Juozo Masilionio paskaita buvo vaizdi ir dalykiška. Prelegentas aptarė "Varpo" 1889-1906 m. gaudimą, kiekvieno numerio turinį, išskeldama nuopelną, kad "Varpas" pagarsino V. Kudirkos Tautiškos giesmės, kaip ir Maironio "Lietuva brangi..." žodžius. Apie vėlesnį, laisvoje Lietuvoje, kaip ir išeivijoje leidžiamą "Varpą" trumpai kalbėjo Antanas Kučys (nuo 1965 m.) "Varpo" redaktorius.

Minėjimo meninė programa. Ji buvo aukšto lygio ir gerai atlikta. Vinco Kudirkos eiles deklamavo Vitas Plioplys ir Daiva Vaitkevičiūtė-Meilienė. Talentingoji smuikininkė Linda Veleckytė, akompanuojant muzi-

• "Varpas", 1989 m., Nr. 24, išleistas 100 metų sukakčiai paminėti. 264 psl. kaina 5 dol. Redaguoja Antanas Kučys, 1448 Star Lane, Lemont, Ill. 60439. Administratorė Elena Rūkienė, 3346 West 65th Pl., Chicago, Ill. 60629. Žurnalą leidžia Varpininkų Filisterių Draugija. Šiame sukaštuviniame numery daugiausiai nagrinėjamas senasis "Varpas" ir Kudirkos pasaulėžiūra.

kui Alvydui Vasaičiui, atliko trim išėjimais kelis kūrinius. Solistė, dirigentė Audronė Gaižiūnienė (akompanuojant Alvydui Vasaičiui) padainavo šešis lietuvių kompozitorių dainas. Publika abi menininkės palydėjo padėkos plojimai. Rengėjai jas apdovanojo gėlių puokštėmis.

Minėjamą balgę Mečys Mackevičius padėkos žodžiu paskaitininkui, programos atlikėjams ir visiems minėjimo dalyviams-ėms.

Nevalia neminėti dar vieno renginio, paraleliai pagerbusio ir vaizdžiai parodžiusio patį žurnalą "Varpą" ir kitą anuometinę lietuvišką spaudą, periodiką ir knygas, maldaknyges, brošiūras, trumpai tarant, visos draudžiamosios spaudos parodą. Tai didžio kolekcionieriaus Bronio Kviklio darbas. Jo paties sutelktieji eksponatai ir jo bei jojo talkininkų ty eksponatų darnus ir vaizdus išdėstymas. Ir tai dar ne viskas. Prie "Varpo" gadynės knygų ir bendrai spausdintų leidinių buvo deramai prijungtas ir šių dienų Lietuvoje leidžiama gausi (gal jau per gausi?) periodika.

Mečys Valiukėnas

Išėivijos lietuvių žiniai

Lietuvoje atliekamas labai svarbus darbas. Speciali komisija, veikianti prie Lietuvos Mokslų Akademijos, renka duomenis apie Sibiro tremtyje, kalėjimuose ir lageriuose be kaltės atsidūrusius Lietuvos gyventojus ir apie tuos, kurie tame genocido pragare mirė arba buvo nužudyti.

Komisija iš įvairių Lietuvos vietų jau gavo dešimtis tūkstančių laiškų, kurių visuma tiesiog stulbina savo unikalumu. Pavieniai laišakai gaunami ir iš Amerikos bei Kanados. Visa tai yra neįkainojamas turtas Lietuvos okupacijos istorijai ir mūsų tautos kankinių atminimo įamžinimui.

Renkami duomenys ir apie tų nusikaltimų vykdytojus. Sudarytoji vyriausybė komisija tiems nusikaltimams tirti jau iškėlė eilę baudžiamųjų bylų.

Ar mes galime pasilikti abejingi tokiam svarbiame reikale? Išeivijoje nėra nė vieno lietuvių, kuris savo turimomis žiniomis negalėtų praturtinti šį mūsų tautos tragiškos lemties archyvą. Pagaliau, padaryti įrašą į tuos Lietuvos istorijos puslapius yra kiekvieno mūsų pareiga, nes ten "liaudies priešais" buvo laikomi ir tie, kurių gimines ir draugus karo sukuriai nubloškė į Vakarus.

Visi kviečiami susikaupti ir atsakyti į sekančius anketos klausimus apie jums žinomas okupacijos ir teroro aukas:

1. Pavardė, vardas, tėvo vardas
2. Gimimo metai ir vieta
3. Socialinė padėtis iki tremimo, arešto
4. Iš kur ištremtas? Kur suimtas?
5. Kada ištremtas, suimtas?
6. Ištremimo, įkalinimo vietos
7. Ar palaikė ryšius su Lietuva?
8. Kada į Lietuvą sugrįžo ir iš kur?
9. Ar buvo trukdymų sugrįžimui, darbo ir buto gavimui?
10. Mirimo data ir vieta
11. Jeigu reabilituotas, tai kada?
12. Kitos žinios, kurias norėtumėte pateikti

Anketiniai duomenys kiekvienam asmeniui užpildomi atskirai. Nurodykite ir savo adresą. Laiškus su atsakymais į šios anketos klausimus siųskite sekančiais adresais: dr. Mečys Laurinkus, MA, Socialinės ir teisės institutas, 232600 Vilnius, Mičiurino gt. 1/46. Dr. V. Skudis, Lithuanian Research and Studies Centre, 56th Street and Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Siųsdami laiškus į Lietuvą, jų kopijas atsiųskite į Lituanistikos tyrimų ir studijų centrą.

Šiame svarbiame reikale kviečiami parodyti pavyzdį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės bei jos kraštų valdybos ir įvairios kitos išeivijos lietuvių organizacijos.

Vytautas Skudis,
LTSC mokslinis bendradarbis

(26-29)

OPPORTUNITY FOR JOURNEYMEN

to work and live in congenial community.

DIE MAKERS

DRAFTSMEN / DESIGNERS

with some grinding experience

SHEET METAL SET-UP MEN

have own tools.

Apply, call or write

PERFECTION PRODUCTS

555 N. 650 E. • LEBANON, IN. 46052

TEL. (317) 769-3284

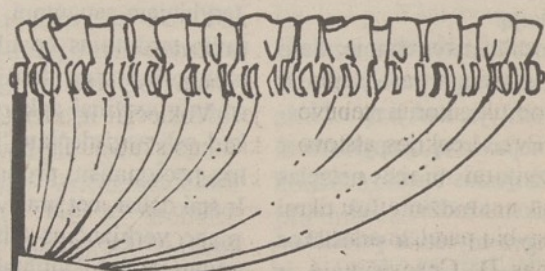
We're Scharr Industries, one of the world's major single sources for metallizing, coating, and laminating services for a broad range of applications — from food to fashion. If success is what you're after, we've got it covered in the following openings:

COATER OPERATORS

The selected individual will operate a coater to produce quality product. Duties will include setups, changeovers, learning the product line, preparing various reports and maintaining the equipment. This person must have the ability to learn quickly, be mechanically inclined and have a basic knowledge of machinery. Some manufacturing experience required.

Call or apply in person:
Human Resources Department
SCHARR INDUSTRIES, INC.
40 East Newberry Road
Bloomfield, CT 06002
Tel. (203) 243-0343

An Equal Opportunity Employer M/F/H/V

ROYAL HOME FASHIONS, a division of Croscill, Inc., located near Durham, NC, is the leader in the manufacture of high-style quality-made home furnishings. We are currently seeking to fill the following positions.

ASSISTANT PLANT MANAGER

Candidate must have a minimum of 3 years line management experience in a production manager or assistant plant manager position. Must be experienced in cut & sew and able to supervise 8 or more supervisors, managers, etc. I.E. knowledge and production scheduling is beneficial.

CUTTING MANAGER

Candidate must have a minimum of 3 years experience in the management of a large cutting department. Will accept either domestics or apparel background; scheduling experience a must.

SEWING MACHINE MECHANICS & HEAD SEWING MACHINE MECHANIC

Candidate must be experienced in maintenance and repair of double needle rufflers, automatic hemming machines, overlocks, etc. Prefer domestics background. Must have supervisory experience for Head Sewing Machine Mechanic position.

We offer an excellent salary and benefits package including paid holidays, vacations, pension plan and medical and life insurance. For more information please call (COLLECT) 919-438-3117 or send resume to:

Corporate Director of Human Resources

ROYAL HOME FASHIONS, INC.

P.O. Box 930 Durham, NC 27702
An Equal Opportunity Employer

SELL-OUT SALE

You can buy a pair of
SALAMANDER
shoes for men and women
as available in size, color and make
for **ONLY \$25.00 a pair**
plus sales tax
(boots and winter shoes not included)

AT

SALAMANDER SHOE STORE

4164 LORAIN AVE., CLEVELAND, OH. 44113

PHONE: 651-6686

Store hours: Mo., Wed., Thurs. 9-4; Fri. 8-6; Sat. 8-5
Tuesday closed.

E. Turausko atsiminimų knyga Lietuvos nepriklausomybės netenkant

Kazys Januta

Lietuviškosios knygos klubas Chicagoje išspausdino Edvardo Turausko atsiminimus "Lietuvos nepriklausomybės netenkant". Neseniai pirkau, bet kada knyga išleista – nežinia, nėra datos. S.A. Bačkis parašė įvadą, bet nepažymėta nei kada, nei kur. Taip tad ir tas įvadas nepagelbsti sužinoti, ar tai nauja, ar sena knyga. S.A. Bačkis knygą gerai vertina, nors pačiame įvade yra stamboka klaida, kai rašoma, jog E. Turauskas "Lietuvą paliko 1939 m. birželio 15 d., kada ir Respublikos Prezidentas paliko Kauną". Juk tie 'palikimai' buvo 1940 metais.

Apie du trečdalius knygos sudaro aprašymai darbų ir įvykių laikotarpyje nuo 1939 m. birželio 1 d. iki 1940 m. birželio 15 d. kai E. Turauskas buvo užsienio reikalų ministerijos politinio departamento direktorium. Kita knygos dalis (189 - 280 psl.) apima autoriaus gyvenimą ir diplomatinę veiklą Šveicarijoje.

Apstu įvykių ir darbų aprašymų, kurie tik autoriui tebuvo žinomi. Pvz., Lenkijos atstovo Charwat vizitai ministerijoje; autoriaus nesutarimai su kai kurių valstybių pareigūnais: 'demaršai' pas D. Cesevičių, A. Merkį ir gen. Pundzevičių, užtariant gen. Raštikį "kariuomenės vado krizėje", ir kt. Aprašyti Lietuvos sovietizacijos išvakarėse posėdžiai prezidentūroje, įvairūs kiti pasitarimai, kuriuose autorius dalyvavo. Gán smulkmeniškai pavaizduojama autoriaus veikla Šveicarijoje, santykiai su kitais diplomatais ir vadinamųjų "Kybartų aktų" istorija. Šveicarijoje E.T. keletą kartų susitiko su prez. Smetona, kai tasai buvo pakeliui iš Europos, gi į Šveicariją keliaudamas E.T. Berlyne pasikalbėjo su A. Voldeмарu, besiskubinančiu komunistams į nagus.

Aprašinėdamas įvykius E.T. nevengia sutiktų asmenų net neigiamos charakteristikos. Pvz., Allain Foster Dulles (buvęs JAV valstybės sekretorius) kartą pademonstravęs aukščiausio laipsnio neišauklėjimą ir mandagumo nesilaikymą. Ne kartą paminėtas K. Škirpos naivumas, tačiau iš teksto aišku, kad panašiai naivių buvo ir daugiau mūsų diplomatų, kurie tikėjo Lietuvai išganingui Vokietijos karo laimėjimu. Tame skaičiuje ir pats E.T. kurį laiką buvęs, tik Jurgis Šaulys buvęs kitokių pažiūrų – net į kai kuriuos pasitarimus neatvykęs, pasiaiškindamas, jog vienas pats negalįs atsilaukti prieš mūsų diplomatų tarpe išvyravusių provokišką nuotaką.

Knygos vertė silpninama prasimanymu apie Vincą Krėvę. Rašoma 222 ir 223 puslapiuose, jog 1940 m. rugpiūčio 19 d. autorius iš pasiuntinio P. Klimo žmonos sužinojęs, kad rugp. 25 d. pasiuntinys Berlyne ir Paryžiuje turinčios būt perduotos (ne parašyta kam). Na, E.T. ir paleidžia laisvėn savo 'kūrybinę' vaizduotę, šitaip rašydamas: "Iš mano užrašų neaišku, bet tenka manyti, kad tas pranešimas arba

'įsakymas' buvo gautas iš mūsų URM-jos, atseit iš V. Krėvės Mickevičiaus, arba Glovacko".

Keista, kad toje pat knygoje autorius atpasakojęs, kaip karštai Vilniuje pasimeldęs, imasi spausdinti tokį prasimanymą, Krėvę Lietuvos įstaigų užsienyje griovėjų skelbdamas. Juk Krėvė liepos pradžioje, grįžęs iš Maskvos po pasikalbėjimo su Molotovu, priešinosi Liaudies seimo įstatymo svarstymui, nepritardamas sovietizacijai, atsiųstatydo iš ministerio pareigų. Kai buvo paliepta pasiuntinybes perduoti sovietams, ne tik Krėvė nebebuvo ministeriu, bet ir užsienio reikalų ministerijos nebebuvo, Lietuva jau buvo įjungta į Sovietų Sąjungą.

Albertas Gerutis, daug metų praleidęs diplomatinėje tarnyboje, parašė Viltis 1978 m. išleido knygą apie Petrą Klimą. Joje rašoma, jog vokiečių okupacinė valdžia ėmė spausti prancūzus, kad sovietams būtų perduota Lietuvos pauntinybė Paryžiuje. Vokiečiai ir sovietai siekė, kad kuo skubiausiai būtų panaikintos Pabaltijos valstybių atstovybės. Čia dabar labai reikšmingas šis Geručio sakiny: "Kai pasiuntinys Klimas gyveno Vichy, pasiuntinybės Paryžių perdavimo nemalonį misiją reikėjo atlikti Dr. S. Bačiui, pasilikusiam sostinėje, kai kiti pasiuntinybės nariai pasitraukė į provinciją". Taigi, kaip S.B., skaitęs E.T. atsiminimus ir knygos pagyrimą parašęs, nepastebėjo ir be komentarų praleido tokį Krėvės apšmeižimą?

Šis epizodas primena ir kito visuomenės buvusio veiklaus vyro, Jono Matulionio, prasimanymą apie Latvijos prezidentą, siekiant paniekinėti Lietuvos prezidentą. Knygoje "Neramios dienos" jis rašo: "O koks skirtumas tarp latvių prezidento Ulmanio ir mūsų Smetonos! Ulmanis, ne sibiјodamas eksperimentų, kėlė tautos gerovę, o kritiškoje valstybės valandoje pasiliko krašte ir su ginklu rankoje gynėsi nuo bolševikų invazijos ir didvyriškai žuvo". Čia pacitavau tik dalį J. Matulionio prasimanymų niekalų. Jo knyga išleista 1975 m., o dešimt metų prieš tai, jau Liet. enciklopedijoje buvo išspausdinta Ulmanio biografija. Latvijoje likęs prez. Ulmanis buvo priverstas pasirašyti sovietizacijai naudingus aktus, o po to išvežtas į Rusiją, jo likimas nežinomas.

Taigi, kai Krėvė ir Smetona ne iš minėtų autorių 'lagerio', ne

iš jų partijos, tad nepaisant istorinės tiesos imtasi sukurti niekinimai ir šmeižtai. Įdomus psichologinis momentas ir klausimas: kaip tokie aukštųjų mokslų vyrai gali priartėti prie tos anekdotinės davatkėlės, kuri rašančių suka ir tuo pat laiku karvę slapta svetimoj pievoj gano?!

E. Turauskas rašo: "Apie mano paskyrimą prie Tautų Sąjungos Nuolatinio Lietuvos Delegatu vėliau buvo įvairių kalbų, kuždėjimosi ir 'pasakų'. Nuostabi būdu vyriausiu jų šaltiniu buvo pats a.a. Jurgis Savickis, mano tiesioginis pirmtakas tose pareigose. Tos kalbos buvo 'sukurtos' jau post factum. Smulkiau tuo klausimu parašysiu kitame skyriuje".

To pažadėto aprašymo knygoje nėra ir knygos redaguotojų nepaaiškinta, kodėl nėra? J. Savickis savo knygoje "Žemė dega" yra parašęs, jog jam ministerija pavedė atstovybę prie Tautų Sąjungos panaikinti, sujungiant su esama Lietuvos pasiuntinybe Berne. Ir jau buvęs pradėtas panaikinimo darbas. Knygos "Žemė dega" pirmo tomo 243 puslapyje rašoma: "Kaip kokia deus ex machina, nukrito man ant galvos mano šefo telegrama – mano vietoje skiriamas naujas pasiuntinys (vardas nepaminėtas). Atstovybė Ženevoje nepanaikinama, bet – paliekama".

Telegrama sukėlusį Savickiui galvojimo ir jis rašo: "Kaip jie taip staigmeniškai galėjo pasielgti. Negražu." Kitą dieną jis vėl tęsia: "Akiplėšiskai, atrodo, kažkas braunasi į uždarytas duris. Bet kas bus po manęs čia, aš vis dar nežinau ... Niekuo met pirma netekdavo ministerijai 'slėpti' tokių dalykų. Čia jau prasideda kažkokia klasiška 'karjera'. " Toliau Savickis rašo: "Viena tik aišku, kažkam veržia batą, ir žmogelis nori greičiau užsienin pasprukti. Tepalaimintas bus".

Sužinojęs, kad nauju delegatu skiriamas E. Turauskas, Savickis jo pavardės neminėdamas šitaip rašo: "Paslaptis' pagaliau paaiškėjo: tai bus vienas mano geriausių draugų ministerijoje, ministeriją dabar bevaldas ... Puikus daiktas – draugystė, o aš dabar sakau: visos valdžios nuo Dievo".

Pagaliau Savickis baigia, kaip jis ex-diplomatas keliauja: "Be savo tėvynės. Negalys net savo diplomatinio paso prailginti ir, taip sakant, savo diplomatinę kelią toliau rožėmis kloti. Be ministerijos, be departamento šefų,

kurie daugiau nebesiūnčia pinigų, nei teikia atostogų, daugiau ar mažiau legalių. Bei neteikia kitokių lengvatų, taip sakant – gyvenimiškų razinų. O E.T. aprašinėja, kaip mūsų diplomatijos likučiai svarstė, katram dar mokėti algą, o katras nevertas!

E. Turausko knygos aplanke rašoma "Leidžiant šią knygą buvo susilaikyta nuo perdidelio medžiagos tvarkymo ir jos redagavimo, kad tokiu būdu dokumentinių duomenų istorinis tikslumas nebūtų pažeistas". Deja, pradėjus knygą skaityti susidaro įspūdis, kad be tvarkymo, be redagavimo tik juodraštiniai užrašai spausdinami. Palikta daug ne tik kalbos ir rašybos klaidų, bet ir toksai čia paminėtas Krėvės šmeižtas.

Pasitarime Šveicarijoje su prez. Smetona, tasai paminėjęs Raštikį ir tai iššaukė E.T. pažadą ir reikalą plačiau apie generolą parašyti, bet tokio aprašymo nėra. Ar redaguotojai tokius pažadėtus rašinius išmetė? Ar E.T. jų neparašė?

Pavyzdžiui, kaip spaudai paruošiama knyga, imkim diplomato J. Savickio "Žemė dega". Redagavo B.B. – Benediktas Babrauskas. Jis Savickio teksto nekeitė, nepažeidė, kaip baimintasi dėl E.T. raštų, bet leido spausdinti, kaip autoriaus parašyta, tačiau pastebėjęs klaidą ar neaiškumą, išnašose pareiškė savo nuomonę bei klaidą pataisė. Kalbos grynūmu, stiliaus įvairumu ir lankstumu E.T., kaip sakoma, nė iš tolo negali prilygti "Žemė dega" autoriui.

Lugano mieste E.T. radęs dr. Jurgį Šaulį su civiline žmona. Ką autorius tuo 'civiline' nori paabrėžti? Kitame puslapyje minėdamas savąją, žodį žmona ne kartą pradeda didžiąja raide. Bažnyčia rašoma mažąja raide, o pasiuntinybę vis didžiąja pradeda. Mėgsta žodžių trumpinimus, bet be sistemos, nevienodai, pvz., vienur "Pas-ės", kitur "Pas-be" – tai vis žodis pasiuntinybės sutrumpintai linksniuojamas.

Leidyklos darbas nepagirtinas. Dėl daugybės korektūros klaidų nevien kalti rankraštį spausdinti davusieji, bet tos klaidos rodo, jog ir spaustuvė neturi pastabaus, savo darbą mėgstančio korektoriaus. Knygos 120 ir 121 psl. nemažai to pat teksto du kartu išspausdinta. 272 puslapis baigiasi nepilnu sakiniu, toliau seka 277-280 puslapiai, gi po jų išsprautas 273 puslapis ir kartojami kiti iki 280-to. Knyga įrišta ne senoviškai (lankais su siūlais), bet atskiri lapai 'moderniškai' – klizais. O klizų, lyg vaikų pasakoje apie pelytę: vienam kliuvo, kitam ne teko. Pirmiausiai fotografijų lapai išsinėrė. Palaidus lapus ne-

galima kitaip besutvarkyti, reiks pergręžti ir varžteliais sutvirtinti. Amerikoniškas posakis "duodu gerą pinigą, duok ir gerą prekę", kai kuriems knygų leidėjams nežinomas.

Train to be a Professional
• **SECRETARY**
• **EXECUTIVE SEC.**
• **WORD PROCESSOR**
HOME STUDY / RES. TRAINING
• **FINANCIAL AID AVAIL.**
• **JOB PLACEMENT ASSIST.**
1-800-327-7728
THE HART SCHOOL
A Div. of A.C.T. Corp.
Nat'l. Hdqtrs. 4699 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

MEDICAL TECHNOLOGISTS
FULL TIME & PART TIME
Full time, predominantly night shift & part time positions (rotating shifts & weekends) for MT (ASCP), MLT (ASCP) or HEW. Certified Lab Technician. Will consider recent graduates. Competitive salary with tuition reimbursement available. Send resume or call for application:
Dir. of Human Resources
HIGHLAND HOSPITAL & HEALTH CENTER
401 East Murphy Avenue
Connellsville, PA 15425
(412) 628-1500 EOE

ATTENTION -
GOVERNMENT HOMES
from \$1 (U-repair)
Delinquent tax property.
Repossession.
Call 1-602-838-8885
ext GH-1753

ATTENTION - HIRING!
Government jobs - your area.
Many immediate openings
without waiting list or test.
\$17,840 - \$69,485.
Call 1-602-838-8885
ext. R 1753

ATTENTION -
GOVERNMENT SIZED
VEHICLES
from \$100.
Fords, Mercedes, Corvettes,
Chevys. Surplus Buyers Guide.
Call 1-602-838-8885
ext A-1753

**SWEATER
DESIGNER**
New & innovative creative approach
toward new born and toddlers. Good color
sense essential.
Call LINDA RICHMAN
(212) 244 - 6023

RN'S & LP N'S
To work & live in congenial community.
3 Positions, 3 - 11:30 pm shifts
Apply, call or write to L. GALL RN D.O. N
SHIAWASSEE COUNTY
MEDICAL CARE FACILITY
729 S. Norton St., Corunna, MI 48817
Tel. (517) 743 - 3491

ARTIST
NEW BORN thru TODDLERS
Seeking creative, enthusiastic &
aggressive person with great color
sense & applique screen print knowledge.
Call LINDA RICHMAN
(212) 244-6023

**OPPORTUNITY
FOR OFFICE HELP**
Full & part time.
Some experience
preferred.
As combination
Billing Clerk, Telephone
Operator / Receptionist.
Hours 9 to 3
W.J. TRUDELL CO., INC.
25 Dry Dock Ave.
South Boston, MA 02210
Tel. (617) 426 - 4963

MATAS REALTORS
505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530
RITA MATAS
— Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

CLEVELANDO PARENGIMAI

- LIEPOS 22, 6 v.v., Lietuvių Kultūros Darželių vakaronė Gwinn Estate, 13407 Lakeshore Blvd., Bratenahl, Ohio
- LIEPOS 23, Lietuvių Pensininkų gegužinė.

- LIEPOS 30, 12 val. Ramovės Clevelando skyriaus gegužinė prie ežero, Canterbury Rd.
- RUGSĖJO 9 Clevelando vyrų okteto išleistuvių balius.
- RUGSĖJO 15 Abiturientų balius.
- RUGSĖJO 17, Prezidento Antano Smetonos 45 m. mirties paminėjimas
- RUGSĖJO 30, Pabaltiečių vakaras.

- SPALIO 14-15, tradicinės Lietuvių Dienos.
- LAPKRIČIO 11, Lietuvių Namų metinis balius.
- LAPKRIČIO 12, Kultūrinė Popietė – prelegentė prof. dr. Marija Gimbutienė. Rengia Skautininkių Draugovė Lietuvių Namų salėje
- LAPKRIČIO 25, Kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.
- GRUODŽIO 31, Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių Namuose. 1990 m.
- VASARIO 25, Lietuvių Namų ir klubo narių metinis susirinkimas
- BALANDŽIO 21 D. Grandinės parengimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.
- SPALIO 6-7, Dirvos 75 metų sukakties minėjimas.

RAMOVĖNŲ GEGUŽINĖ

LKVS "Ramovė" Clevelando skyrius, žurnalui "Karys" ir lietuviškai veiklai paremti, liepos 30 d. 12 val., ant Erie ežero kranto, tarp Landseer ir Canterbury gatvių rengia gegužinę, gegužinėje bus karšti pietūs, veiks gėrimų stalas, loterija ir kiti malonumai.

Clevelando ir apylinkės lietuviai, maloniai kviečiami į gegužinę atsilankyti ir tuo prisidėti prie žurnalo "Karys" išsilaikymo.

TOOL AND DIE REPAIR

Growing manufacturer of metal stampings and welded assemblies for the transportation industry seeks an individual to supervise and manage our toll and die repair function. Ideal candidate will have extensive experience in line and progressive die repair work and familiarity with presses to 1000 ton automatic. Journeyman card helpful, supervisory experience in both a non-union and union atmosphere would be a plus.

We are a team approach, participative management organization and look forward to continuing that type of involvement. Please send your resume and letter of introduction to:

Paul Fisher
Director of Human Resources
BROWN CORPORATION
314 South Steele Street • Ionia, MI 48846

Equal Opportunity Employer

(27-29)

MACHINE SHOP FOREMAN

We are seeking an individual with 10 to 15 years experience as a General Machinist. Must be able to quote jobs, purchase materials, organize work, machine parts and assemble. competitive wages and benefits.

Apply call or write.

MAINE FABRICATORS
R.R. #1, Box 197
West Buxton, Maine 04093
(207) 929-6667

(22-27)

DIE SETTER

Experience in progressive dies & a variety of feeds. Presses 25 to 110 ton, blue print reading & use of basic measuring instruments. Salary commensurate with exp.

PRECISION METAL PRODUCTS
(216) 252-6054

(22-26)

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytus, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

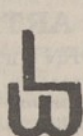
Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

TOOLING POSITIONS

We are a metal stamping and component manufacturer located in Western Wayne County. Our team has openings for the following:

- UPGRADERS: Minimum one year experience.
- DIEMAKERS: Progressive and line die.
- TOOLROOM MACHINIST: Minimum one year experience.

If you're up for a challenge in a high quality company, send your work history, training, and wage expectations to:

Dennis Gerlach
L & W Engineering Co.
6201 Haggerty Road
Belleville, MI 48111

P A T R I A

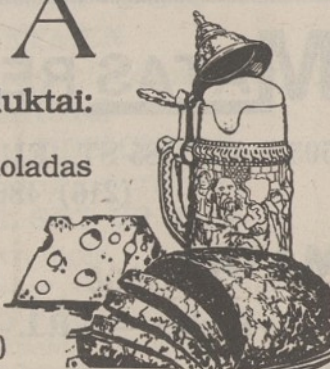
Aukštos kokybės europietiški produktai:

- Duona ir Pyragai
- Mėsos ir Sūriai
- Kava ir Arbata
- Saldainiai ir Šokoladas
- Vynas ir Alus
- Dovanos

Užեikite šiandien.

794 E. 185th Street (Viena mylia į šiaurę nuo I-90)

Pirm. - Šešt. 9:00 iki 6:00. Sekmadienį uždaryta. (216) 531-6720

Richard Josef-Dautartas atliks programą liepos 22 d. Gwinn Estates Lietuvių Kultūrinių Darželių parengime. Savo žaviu balsu ir kompozicijom yra žavėjęs publiką po visą pasaulį. Ši rudenį jis vėl koncertuos Lietuvoje. Jo stilius lengvo žanro roko muzika. Kviečiame visus nepraleisti progos ir gausiai dalyvauti Kultūrinių Darželių renginyje liepos 22 d. 6 val. vak.

A. A.

MAGDALENAI STRIMAITIENEI

mirus, sūnums ANICETUI ir VYTAUTUI,
dukroms JULIJAI ir SALOMĖJAI su šeimomis gilia užuojautą reiškia.

Stasė Mačienė

A. † A.

MARIJAI JOHANSONIENEI

mirus, gilaus skausmo prislėgtiems, vyrą
ALEKSANDRĄ, dukteris IRENĄ, SOFIJĄ,
sūnų HENRIKĄ ir jų šeimas giliai užjaučiame.

Barbara ir Vacys
Petkai

Mūsų brangiai

A. A.

MARIJAI JOHANSONIENEI

mirus, vyrui ALEKSANDRUI, dukterims,
sūnui ir jų šeimoms, nuoširdžią užuojautą
reiškiame.

Čapkevičių šeima

Sąjūdis gavo auksinį raktą...

(Atkelta iš 1 psl.)

ūkininkavimas su paveldėjimo teise. Pastarieji ir kiti demokratiniai procesai buvo legaliai balsuoti ir paskelbti viešumai. "Bet, pridūrė Sąjūdžio pirmininkas, jeigu šis (demokratinis) procesas kuriuo nors dirbtiniu būdu būtų sutrukdytas, tada kai kurios visuomeninės grupės išeisiančios į gatves". Pirmininkas Landsbergis Plain Dealer redaktorei pareiškė, kad Sąjūdis pasipriešinimo jėga nenori. Bet daug lietuvių galvoja, kad jų kraštas negali išvengti savosios istorijos ir jam skirto likimo.

Straipsnio autorė, kuri neabejotinai gerai susipažinusi su Sovietų Sąjungos istorija ir komunizmo ideologine praktika, teigia, kad sovietai niekad neeis Lietuvai, Latvijai ir Estijai tapti nepriklausomomis respublikomis. Atsiskyrimas trijų Pabaltijų respublikų, uždegs parako statines kitose Sovietų Sąjungos respublikose, teigia redaktorė Elizabeth Sullivan.

Trumpą viešnąę Clevelande Sąjūdžio pirmininkas baigė susitikimu su Clevelando lietuvių Dievos Motinos parapijos auditorijoje, kurį surengė LB Clevelando apylinkės valdyba.

Apie keturiem šimtam klausytojų pirmininkas priminė, kiek dešimtmečių okupuotos Lietuvos inteligentija kovojo, kad būtų išsaugota kalba, apginta tautos kultūrinis palikimas, kovo-

Iš susitikimo Clevelande. Iš kairės: s. Rauda Gelažienė, v. s. Amanda Muliolienė, prityrusi skautė Nida Gelažytė, Sąjūdžio pirm. prof. Vytautas Landsbergis ir Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė.

jama dėl dvasinės ir intelektualinės nepriklausomybės. "O tik iš dvasinės nepriklausomybės kyla ir visuomenės ir tautos ir valstybės nepriklausomybės siekis", sakė prof. Vytautas Landsbergis. Svečias savo pranešime pastebėjo, kad

labai svarbus įvykis bus laukiamas ne tik Lietuvoje, bet ir Maskvoje ir tarptautiniu mastu tai Lietuvos komunistų partijos neeilinis suvažiavimas.

Dėl to suvažiavimo būta daug diskusijų. Vilniaus universiteto partinis komi-

tetas itin reikalavo, kad toks suvažiavimas įvyktų. Partija turi nusivalyti nuo tų žmonių, kurių rankos suteptos krauju, kurie susitepę korupcija, karjeriniais nusikaltimais. Šis suvažiavimas taip pat turės spręsti Lietuvos komunistų partijos atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos komunistų partijos. Tai labai svarbus procesas Lietuvos kelyje į demokratiškumą ir nepriklausomybę. Pirmininkas pabrėžė, kad kelias ilgas, reikalaujamas daug kantrybės, politinės vizijos ir savitarpio vienybės.

Susitikimą su Clevelando lietuvių baigiant LKV Ra-

Sąjūdžio pirm. prof. V. Landsbergis ir jo žmona tarp Clevelando lietuvių. Iš kairės: Gražina Landsbergienė, D. Liaubienė, J. Stempužis, prof. V. Landsbergis, skautininkės J. Budrienė, A. Muliolienė ir E. Nainienė.

movės sąjungos vardu, remiantis ankstyvesniu nutarimu, buvęs CV pirmininkas Antanas Jonaitis prof. Vytautui Landsbergiui įteikė Ramovės garbės nario diplomą.

Juozas Stempužis

• Ingrida Bublienė paruošė pasikalbėjimą su lengvo žanro roko muzikos solistu ir kompozitorium Richard Josef Dautartu. Šis pasikalbėjimas buvo nufilmuotas ir paruoštas visom Lietuvos televizijos laidom, kaip reklaminė medžiaga prieš jo koncertus, kurie įvyks rugsėjo mėnesį Lietuvoje. Ingrida Bublienė Clevelande vadovauja firmai IB Communications.

PENSININKŲ GEGUŽINĖ

Liepos 23 dieną, sekmdienį, 12 val. Lietuvių Namuose įvyks Clevelando pensininkų klubo tredicinė gegužinė.

Visus narius ir ne narius su svečiais, kviečia atvykti. Lauks skanūs pietūs, gera nuotaika ir gausi loterija.

OUR LADY CHURCH

For sale
3 bedroom bungalow
on La Salle Ave. \$59,000

WANTED

LICENSED SALES PERSON
full or part time
George Knaus Real Estate
Tel. (216) 481-9300

(26-27)

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

• Lietuvos Skautų Sąjungos, neseniai atsisteigusios Lietuvoje, kvietimu, Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė išskrido į pirmąją Lietuvos skautų ir skaučių vadovų stovyklą Dzūkijoje. Šią savaitę iš Clevelando stovyklon taip pat skrenda prityrusi skautė Nida Gelazytė.

• A. A. Edvino Balcerio prieš mirštant pareikštu pageidavimu, per laidotuves surinktos aukos perduotos Dirvai paremti.

Korp! Neo-Lithuania Los Angeles padalinio išd. Stasys Petravičius atsiuntė Dirvai surinktų aukų 300 dol. Stambesnėmis susomis auکوjo: Vic ir Dalia Burokai \$50.00, Emanuelis ir Laima Jarašūnai \$50.00, Rimas ir Rūta Mulokai \$50.00, Vytautas ir Janina Čekauskai \$25.00, Rimas ir Rūta Anelauskai \$20.00 ir California Lithuanian Credit Union \$105.00.

Dirva nuoširdžiai dėkoja už aukas.

• Akademinių Skautų Sąjungos nariai, susirinkę jubiliejinę skautų Sąjungos 65 m. sukakties stovyklon

Rako stovyklavietėje, atsiuntė sveikinimą Dirvai, pasirašytą pirm. fil. Danutės Eidukienės ir fil. Al. Likanderienės. Ačiū už sveikinimą ir linkėjimus.

• Juozo Daumanto šaulių kuopa, Los Angeles, Calif., per išd. Vytautą Apeikį, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

• ALT S-gos St. Petersburgo skyrius, per išd. Antaną Diškėną, Dirvai paremti atsiuntė 40 dol. Ačiū.

• Michael Jasėnas, Deposit, N. Y., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Vincas ir Liuda Apiniai, Chesterland, Ohio, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• Vytautas Aleksandrūnas, Glendale, Ca., a. a. Edvino Balcerio atminimui pagerbti, Dirvai atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• Dr. Birutė A. Balčiūnas, Baltimore, Md., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS LOS ANGELES SKYRIUS š. m. rugpjūčio 27 d., sekmadienį, TAUTINIŲ NAMŲ VIRŠUTINĖJ SALEJ rengia tradicinę VIDURVASARIO ŠVENTĘ — gegužinę po stogu.

Būsime gardžiai pavaišinti gerais pietumis, veiks baras, bus turtinga loterija. Įėjimas 10 dol.

Kviečiame visus narius, jų artimuosius ir plačiąją Los Angeles bei apylinkių lietuvių visuomenę savųjų tarpe karštą vasaros popietę maloniai praleisti gerai vėsinaamoje Tautinių Namų salėje.

Rengėjai

• A. A. Edvinui Balceriui mirus, jo draugai Petras Čelkis, Stasys Mankus ir Petras Vėbra, atsiuntė Vilties draugijai, kurios tūkstantininku buvo velionis, auką 55 dol. jo atminimui. Ačiū už auką.

• Jonas ir Julija Petroniai, Los Angeles, Calif., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• Aleksas ir Vena Lauraičiai, Willow Springs, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

■ Lietuvių Kilmės — Lithuanian Heritage stovyklos, kuri įvyks Dainavoje liepos 30 — rugpjūčio 6 d., registracija tęsiama iki pat stovyklos pradžios. Stovyklautojai jau skirstomi į būrelius ir užsiėmimus-pamokas, todėl būtina registruotis kuo anksčiau. Užsiregistravusiems sveikatos formos ir aplinkraštis bus siunčiami sekančią savaitę. Stovyklos vadovai bei mokytojai: D. Astras, R. Burneikis, D. Barauskaitė, M. Currier, A. Fielding, M. Jasevičiūtė, J. Mayer, K. Petrulis, L. Damušytė, G. Udrys, B. Veselkienė, V. Veselka, V. Viskantienė, J. Zelweinder, M. Zelweinder, V. Zelweinder. Informacijai teirautis pas: R. Petrulienę, tel. 313-626-4709.

DIE CAST FOREMAN

Quality oriented, experienced supervisor required in high volume zinc die casting. Troubleshooting knowledge of D.C. machines, hydraulics and robotics all a plus. Excellent salary & benefits at this stable S.E. Cleveland company. Contact:

T.E. Dome, Plant Mgr.,
Hallex Co. - A Scott Fetzer Co.
23901 Aurora Rd.,
Bedford Hts., Oh. 44146
(26-28)

MANUFACTURING SUPERVISOR

We are looking for an experienced supervisor with extrusion background. The successful candidate will have experience in blueprint reading, precision instrument reading and SPC quality control. We prefer a degreed professional with good written and oral communication skills. Line set up, die making a plus. Must be willing to work any shift. If you are ready for a challenge here's your opportunity to work for a quality corporation. Applicants with extrusion experience need only apply. Send resume with salary requirements to

Jenette Walsh
Human Resource Manager
THERMA-TRU CORP
3003 Industrial Park Rd.,
Van Buren, AR 72956
EOE

(26-27)

■ L.S.T. Korp! Neo Lithuania kviečia visą visuomenę dalyvauti laivo kelionėje ant Michigan ežero liepos 23 d. nuo 1 iki 4 val. p.p. Tuo pačiu metu vyks Chicagos „Air Show“. Visos vaisės bus parūpintos tai tik reikia atsivežti gerą nuotaiką ir nuo saulės tepalų. Dėl tolimesnių detalių skambinkite vakarais Rasai Plioplytei 737-4173 arba skambinti Dariui Balzarui 776-4975.

• Z. Jakulis, Greenwich, Ct., Dirvai paremti įteikė auką 25 dol. Ačiū.

PATIKSLINIMAS

Dirvoje Nr. 26, 3 psl., po nuotrauką vardinant jachtos "Žalčių karalienės" igulą, neatsispaudė pilnai dvi pavardės. Turėjo būti: kpt. P. Puntinas, M. Empakeris, V. Gedgaudas, V. Kalvaitis, O. Mikelaitis ir K. Vasiliauskas.

A. A.

EDVINUI BALCERIUI

mirus, žmonai HALINAI, dukterims RAMAI ir DANGUOLEI, giminėms ir draugams reiškia gilią užuojautą.

Los Angeles Lietuvių
Tautinių Namų Valdyba

Mielam Kolegai

A. A.

EDVINUI BALCERIUI

mirus, žmonai HALINAI, dukroms RAMAI IR DANGUOLEI bei visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Aldona ir Vincas
Juodvalkiai
Julija ir Jonas
Petroniai

A. A.

EDVINUI BALCERIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną HALINĄ, dukteris RAMĄ, DANGUOLĘ ir anūkus.

Vytautas ir Genovaitė
Plūkai

Santa Monica, Ca

Mylimai ir rūpestingai žmonai

A. A.

ELENAI KAČINSKIENEI

iškeliavus į amžinybę, vyrą mielą ir artimą bičiulį inž. LEONĄ ir visus artimuosius esančius giliame skausme, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi.

Birutė ir Antanas Diškėnai
Kostas Gasparaitis
Genovaitė ir Vincentas Gruzdziai
Irena Jakštienė
Onutė Šiaudikienė
Lelė ir Juozas Žvyniai

Kolegui neolitanui

A. A.

EDVINUI BALCERIUI

mirus, žmonai HALINAI, dukroms DANGUOLEI ir RAMAI, bei visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia.

Stella ir Vytautas
Abraičiai

Birutė ir Vaclovas
Dzenkaskai

Ona ir Kostas
Žolynai